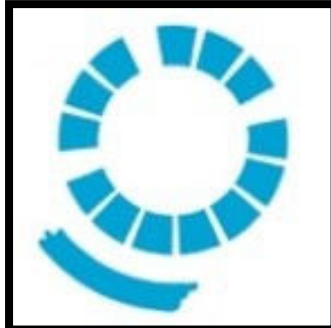
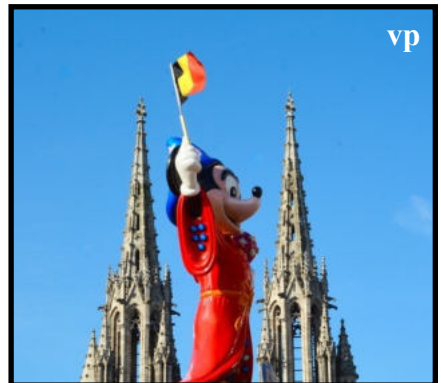

35ste JAARGANG - NUMMER 4 - 2023

OKTOBER - NOVEMBER - DECEMBER

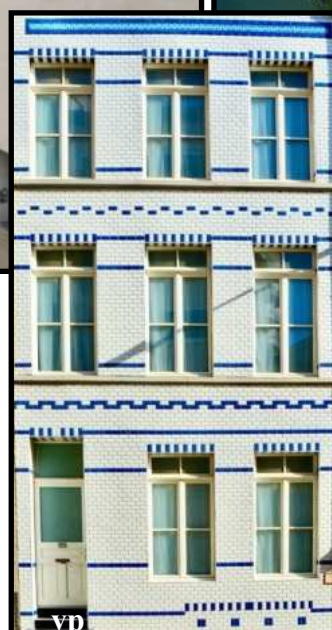
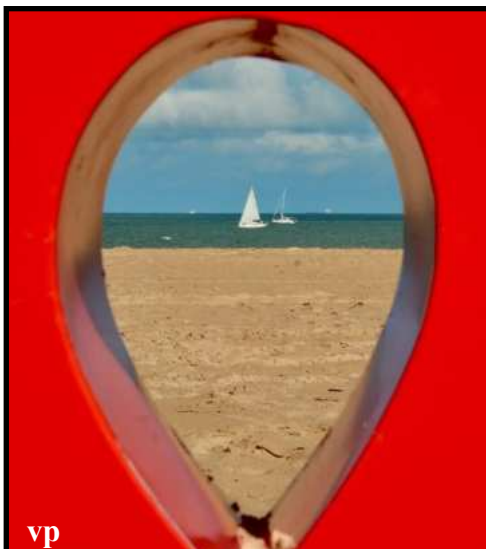

OOSTENDSE GIDSENKRING 'LANGE NELLE'

*Foto's cover, achterflap en binnenzijden
van V. Prinzie (vp) & D. Beirens (db) tenzij anders vermeld*

OPROEP: bezorg je mailadres aan onze secretaris, zodat je bij wijzigingen inzake de activiteiten asap verwittigd kunt worden: luc.vanspeybroeck@telenet.be

IN DIT NUMMER

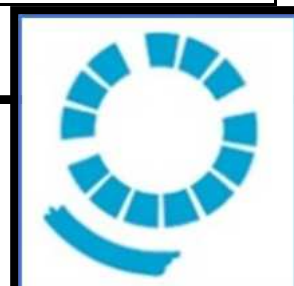
140	Voorwoord	Marc Loy
141	Mededelingen & activiteiten	Redactie
148	Gelezen & gehoord & opgemerkt	Redactie
163	Doris Klausing, De smaak van thee	Marc Loy
165	James & Jennifer gegidst	Dirk Beirens
168	Stapelhuis Entrepot ingehuldigd	Marc Loy
169	Koning Boudewijn & Motril	Jan Seys
171	Schelpenwinkel in de Dwarsstraat	Marc Loy
173	Ensors banket deel 1 Varken	Eric Vloeberghs
176	Isabelle vertelt de Oostereetster	Marc Loy
177	De velodrooms van Oostende	Georges Ruys

STEUNENDE LEDEN 2023

Allaert Georges & Roos
Barbé Adriën
Beirens-Ghesquière Martha
Bracke-Defever Mia & Paul
Claeys Leo
Comeyne Boudewijn
Degelin-Selis
Desnerck Peter
De Poerck Roger
Devriendt Wouter
De Vylder Albert & Christine
Dumarey Johannes
Francier J.-Deman
François-Merlevede
Geldhof Ronny
Glorieux Luc
Hubrechtsen Freddy
Leeuwerck Marcel
Metsu Dirk
Pennynck Stefaan
Pitteljon Etienne
Plasschaert Raf
PRINZIE-VANDENBROUCKE

Reynders Stefaan
Samyn Jean-Pierre
Schaubacher D.-Taes M.
Seys Jan
Slabbinck Bart
Storme Annie
Struyvelt Carlos
Tampère-Van Riet
Uylebroeck Thierry
Van Den Bossche Chris
Van Dooren-Vertruyen
Van Duyvenboden- Stubbe
Van Roy Etienne
Vanbrabant-Parmentier
Vansevenant-Grunderbeek Rudy & Hilde
Vanwettere-Depraetere
Verborgh Johan
Verwaerde Koen
Werbrouck Rita
Wilmet Marcel
Wybouw-Lammaing

(update oktober 2023)

Driemaandelijks blad van de Oostendse

GIDSENKRING LANGE NELLE vzw.
35ste jaargang
Nummer 4
Oktober - november - december 2023

Colofon

Voorzitter: Marc Loy

Verantwoordelijke uitgever
Marc Loy
Albert I - Promenade 3 bus 0703
8400 Oostende

Eindredactie, vormgeving en correspondentie
Dirk Beirens
dirkbeirens@telenet.be

De medewerkers aan dit blad zijn zelf
verantwoordelijk voor de door hen
getekende bijdragen.

Overname van artikels/bijdragen **zonder
uitdrukkelijke copyrightvermelding**
mag mits bronvermelding.

Dispatching:
Tel. 059 80 73 81
e-mail: info@oostendeahoy.be

Rekeningnummer:
Gidsenkring Lange Nelle vzw
BE91 3800 0491 8476

Lid wordt u voor 20€ per jaar.
Buitenland: 25€
Gezinskaart: 25€ (2 gezinsleden)
Steunend lid: vanaf 30€ (2 gezinsleden)

Website: www.gidsenkringoostende.be

Gidsenlokaal: Spaans Huisje
Christinastraat, 67 Oostende

Alle hens aan dek

We sluiten 2023 af met een record brekend aantal gidsbeurten: goed voor ruim 2000 opdrachten in het Nederlands, Frans, Engels en Duits. Te land en te water. Al wandelend, fietsend en varend. Bij dag en bij nacht. In vrieskou en in subtropische hitte. Iedere gidsbeurt een uitdaging want iedere keer een andere groep gestuurd door een eigen dynamiek, leeftijd, interesse, verwachtingen en gedetermineerd door weers- en andere omstandigheden of onvoorziene verrassingen...

Gemeten aan de vele reclamespotjes in de media leek Oostende ook dit jaar weer de officieuze Cultuurhoofdstad van ons land: Film Festival Oostende, Oostende voor Anker, Theater aan Zee, Faar, Dansand, Fotobiënnale...

De kunsttentoonstelling *Anna Boch* lokte bijna 100.000 bezoekers naar de Stad van Mu.Zee, Maar ook de Venetiaanse was een ommetje waard met *Stille Levens* en de retrospectieve *Jozef Willaert*. In het Stadsmuseum evoceerde *De Plate 75 jaar Hotelschool* en *100 jaar Rotary Club Oostende* en opende zopas *300 jaar Oostendse Compagnie*. En dan moet het *Ensorjaar* nog starten.

Nu al zo'n 34 jaar is onze Gidsenkring de geprefereerde partner voor de stad (i.c. Toerisme Oostende, de Cultuurdienst, de Haven), de provincie West-Vlaanderen, (lees het Provinciedomein Atlantikwall Raversyde, de triënnale Beaufort) en privéondernemers in cultuur. Op hun vraag en in onderling overleg begeleiden we een aantal (groeps)bezoeken en tochten organisatorisch en inhoudelijk.

Ondertussen groeit ook gestaag het thematische gamma binnen ons eigen programma-aanbod: *Kings for Kids*, *Koloniale sporen in Oostende*, *In het kielzog van de Oostendse Compagnie*.

Ook onze trouwe en nieuwe niet-gidsende leden hopen we te vergasten en te verrassen met een gevarieerd aanbod aan lezingen, bezoeken en geleide wandelingen en met ons tijdschrift en het jaarboek.

Geïnspireerd door de expo *300 jaar Oostendse Compagnie* verpak ik de conclusie van mijn voorwoord in zee-manstaal: ook in 2024 wordt het in onze vereniging: *alle hens aan dek*. Want een windstilte ligt kennelijk niet meteen in het verschiet. Dus Oostende ahoy!

Marc Loy
Voorzitter

HET LN-BESTUUR ZIET ER SEDERT 11 APRIL 2023 ALS VOLGT UIT.

- 1 Voorzitter & afgevaardigde Cultuurraad = Marc Loy
- 2 Secretaris & huisbewaarder = Luc Vanspeybroeck
- 3 Penningmeester & verantwoordelijke digitale zaken = Dirk Laga
- 4 Dispatching = Annie Van den Bon
- 5 Verslaggeefster = Muriel Beuselinck
- 6 Sociale media-opvolgster & vernieuwing = Hilde Veulemans
- 7 Werkgroepen = Linda D'hondt
- 8 Redacteur gidsenblad = Dirk Beirens

WAT DOET DE OOSTENDSE GIDSENKRING 'LANGE NELLE'?

Naast inzicht in de stadsgeschiedenis en toelichting bij het onroerend erfgoed brengen de gidsen ook graag een kijk op de actuele ontwikkelingen in de Stad aan Zee. Wist je bv. dat Oostende als hoofdstad van onze elfde provincie - de Belgische Noordzee - pionierswerk levert voor de Blauwe Economie.

Tijdens de vele themawandelingen maar ook lezingen komen uiteenlopende aspecten aan bod. De gidsen brengen je naar bekende en minder bekende plekjes.

Van de trendy Oosteroever tot in het rustige Mariakerke. Van de drukke zeedijkpromenade tot in het landelijke Stene. Van een passage langs de levendige Visserskaai tot een fietstocht op het gevarieerde Groen Lint rond de stad.

Met passie voor hun stad vertellen de gidsen je graag tal van anekdotes en verhalen. Over schrijvers, schilders en staatslieden die hier ooit inspiratie, vertier en troost vonden. Of over de band tussen de Belgische koningen en Oostende. Maar evengoed over het harde leven en de tradities van de lokale vissersgemeenschap doorheen voorbije tijden. Naargelang het gekozen traject en de geschatte afstand kan de gidsbeurt zowel te voet, met de fiets, autobus of zelfs per boot. Ook voor een begeleid bezoek aan musea zoals Mu.ZEE, het James Ensorhuis, het Stadsmuseum, Fort Napoleon, de driemaster Mercator, de O.129 Amandine en het Provinciedomein Raversyde kan je de gidsenkring contacteren.

Hoe lid worden en de voordelen daarvan vind je verder in het blad

Find us on:
facebook®

Raadpleeg ons aanbod van wandelingen, bezoeken, fiets- en boottochten en ons **gidsenbladarchief (1989-2021)** op onze website:

www.gidsenkringoostende.be

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) of General Data Protection Regulation (GDPR)

De Oostendse Gidsenkring 'Lange Nelle' verklaart zich te houden aan de regelgeving van de AVG. De gegevens van de aangenomen leden worden alleen gebruikt voor briefwisseling en adressering inzake het ledenblad en het mailadres inzake wijzigingen na inschrijving op een of andere activiteit. Niets wordt aan derden doorgegeven. De persoonlijke gegevens van de gewone leden/gidsen in de database van de dispatching zijn beveiligd. (update oktober 2022)

Hernieuwing LIDMAATSCHAP 2024 > graag voor 31.12.2023

Het lidmaatschap **2024 gaat in op 1 januari 2024** en houdt in: ons driemaandelijks gidsenblad met activiteitenkalender, wetenswaardigheden, luchtige en wetenschappelijke bijdragen en deelname (gratis of tegen verminderde prijs) aan onze lente/zomer-receptie, voordrachten, bezoeken, wandelingen en uitstappen.

Als exclusief extraatje krijg je het waardevolle jaarboek 2024.

De lidmaatschapsbijdrage voor 2024 blijft ongewijzigd!

- gewoon lid: 20 euro (buitenland 25 euro);
- gezinskaart: 25 euro (2 gezinsleden);
- steunend lid: vanaf 30 euro (2 gezinsleden).

Bij overschrijving vermelden: naam + lidgeld 2024

VOOR NIEUWE LEDEN: geef naam+adres, mailadres en tel. door aan onze penningmeester: penningmeester@oostendeahoy.be

De bijdrage kan overgeschreven worden op rekening **BE91 3800 0491 8476** van Oostendse Gidsenkring 'Lange Nelle', Christinastraat 67 in 8400 Oostende. Als het leveringsadres verschilt van het adres van de opdrachtgever, wil dit adres vermelden in de mededeling.

Het bestuur dankt je alvast voor je trouw, belangstelling en steun.

VOORBIJE ACTIVITEITEN

We vernemen het overlijden op 2 november 2023 van erebestuurslid en gidsend lid **MARIA VIEREN (°1939)**

In naam van alle leden biedt het bestuur van LN haar medeleven aan de getroffen familie aan.

JAARBOEK 2023 voor 2023-leden

[Dit jaarboek wordt bij je gebust of gepost](#)

Uitgave van de Koninklijke West-Vlaamse Gidsenkring vzw., een samenwerkingsverband van 9 lokale afdelingen: Brugge, Ieper-Poperinge, Kortrijk, Menen-Wevelgem, Oostende, Roeselare, Tielt, Waregem en Westhoek.

West-Vlaanderen op de rails door Frans Waeyaert

Hoe kwam het nieuwe vervoersmiddel 'de trein' in onze provincie terecht?

Het verhaal is er één om in te kaderen! Het is alvast het gevolg van politieke disputen, buitenlandse bemoeiingen en financiële miskleunen van jewelste. De aanleg van de eerste spoorlijnen betekende evenwel de start van een ongekende vorm van mobiliteit onder de bevolking. Plots reisde men in een dik uur van Brugge naar Gent. De eerste internationale treinen brachten de eerste toeristen uit Parijs naar onze kust.

Het verhaal van de aanleg van de spoorwegen in onze provincie, de vele politieke bemoeiingen, de invloed van belangrijke figuren en de enorme problemen die de spoorwegen in onze regionen met zich meebrachten, dit alles wordt uit de doeken gedaan in dit jaarboek. Het wordt gestoffeerd met unieke archiefstukken en zeldzame foto's uit het archief van de auteur Frans Waeyaert.

DONDERDAG 21 DECEMBER 2023

BEZOEK AAN HET STADHUIS VAN OOSTENDE

GEGIDSTE RONDLEIDING DOOR HILDE VEULEMANS

Toen architect Victor Bourgeois kort voor zijn overlijden in 1962 gevraagd werd om een shortlist te maken van zijn eigen werk, zette hij naast de tuinwijk Cité Moderne en het Postchequegebouw in Brussel ook het stadhuis van Oostende op zijn lijstje van drie belangrijkste realisaties.

Plechtigheid eerste steenzetting Stadhuis Oostende—Beeldbank-Kusterfgoed M002635 – datum 08.09.1956
Herkomst: Paul J. Van Coillie in naam van de familie Van Coillie

De nieuwbouw moest het 18de-eeuwse stadhuis op het Wapenplein vervangen nadat bombardementen in mei 1940 het gebouw met de grond gelijk hadden gemaakt. Het zou evenwel tot eind 1954 duren vooraleer het dossier in een stroomversnelling kwam. Over de architectuurperikelen kom je meer te weten tijdens deze twee uur durende rondleiding.

Daarnaast staat de gids graag even stil bij de geschiedenis van de stad en de kapiteins die het schip ‘Stad Oostende’ door soms woelige, soms kalme wateren stuurden.

db

Ten slotte duikt ze met de deelnemers in de organisatie en de werking van dit stedelijk bedrijf met ongeveer 2000 werknemers.

Afspraak: 14 uur ingang stadhuis **onder het uurwerk/mural Arno**

Leden: gratis - niet-leden €5 (overschrijven op rekening Gidsenkring: BE91 3800 0491 8476 met de vermelding ‘naam + stadhuis’)

Aantal deelnemers beperkt (volgorde volgens inschrijving)

Inschrijven verplicht (vóór 18 december) bij secretaris Luc Vanspeybroeck: secretaris@oostendeahoy.be (=voorkeur) / tel. 0472 040 804

ZATERDAG 13 JANUARI 2024

**OP STAP DOOR DE CULINAIRE
FOLKLORE VAN OOSTENDE**

GEGIDSTE RONDLEIDING DOOR DIRK BEIRENS

Ken je het verschil tussen Totjes en Totten? Scheepsbeschuit, is dat een beetje te 'fretten' zoender de bieters van je mule te breekn? Al Lapkoes geproefd? Is 't waar zijn Ostendaises zo lekker? Hoorde je ooit van Ruggespiesjes, Oostendse Mokken en Kletsekoppen? Loop je mee naar Potvliegers om Tjoppenbier? Wij zorgen voor Congonutjes. Of toch liever Patatten met de Pele en Gerookte Shjai(n).Neen, je speelt gie liever een Geirnaoskrokette met een teusje Zèèwoater of een Keyte naar binnen zekerst.

Laat je verrassen tijdens een wandeling met enkele sneukelingen en pas je kledij aan het weer aan :)

Afspraak: 14.30 uur aan de ontvangstruimte van de **O.129 Amandine**
Einde na een kleine twee uur wandelen: omgeving Wapenplein
Leden: €5 - niet-leden: €10 (**overschrijven** op rekening Gidsenkring:
BE91 3800 0491 8476 met de vermelding 'naam + culinaire folklore')
Aantal deelnemers beperkt (volgorde volgens inschrijving)
Inschrijven verplicht (vóór 6 januari) bij secretaris Luc Vanspeybroeck:
secretaris@oostendeahoy.be (=voorkeur) / tel. 0472 040 804

MAANDAG 22 JANUARI 2024

BEZOEK AAN DE OUDE WATERTOREN

ONDER LEIDING VAN KRIS CARLIER

De 'oude' watertoren is net als het Waterhuis een stille getuige van de drinkwaterproblematiek in onze stad. Een lang en bijwijlen letterlijk troebel

verhaal. **De eerste watertoren** (stalen kuip op gemetselde voet 1872-1890, twaalf meter hoog) in het Leopoldpark werd in 1895 vervangen door een **tweede metalen watertoren**, 38 meter hoog, in 't Bosje (site ongeveer waar nu Maritiem Instituut Mercator zich bevindt). Die voldeed al vlug niet meer en stortte in 1899 in (zie foto). **De huidige kantelen** (tot daar hoogte 48,10 meter) **derde oude watertoren, een echt 'waterkasteel'** (werking 1900-1961) in het Maria-Hendrikapark dateert van 1900 en werd in de voorbije jaren grondig gerenoveerd.

Marc Loy

Vandaag vindt de Oostendse **club Speleo-Cascade** er een gedroomd indoor decor voor zijn klimactiviteiten. Tijdens ons bezoek demonstreert ervaren speleoloog Kris Carlier hoe hij gezwind, ook zonder wenteltrap, de waterkuip bereikt en krijgen we ook een heldere slok drinkwaterhistorie geserveerd.

Afspraak: 16 uur ingang oude watertoren, Mercatorlaan (naast Groendienst)

Leden: gratis - niet-leden €5 (overschrijven op rekening Gidsenkring: BE91 3800 0491 8476 met de vermelding 'naam + watertoren')

Aantal deelnemers beperkt (volgorde volgens inschrijving)

Inschrijven verplicht (vóór 15 januari) bij secretaris Luc Vanspeybroeck: secretaris@oostendeahoy.be (=voorkeur) / tel. 0472 040 804

ZATERDAG 24 FEBRUARI 2024

***NIEUW* IN 'T KIELZOG VAN DE OOSTENDSE COMPAGNIE IN DE 18de EEUW**

GEGIDSTE RONDLEIDING DOOR LN-GIDS

**Intro = tekst expo '300 jaar Oostendse Compagnie' 01.11.23 – 15.05.24 in Stads-
museum o.l.v. De Plate**

De eerste Oostendse Oost-Indiëvaarders vertrokken al in 1715, maar in 1723 besloot keizer Karel VI om de verschillende handelaars samen te laten werken in een echte handelscompagnie. Dat zou de kostbare exotische vracht beter beschermen tegen stormen en kapers op zee. De Generale Indische Compagnie – beter bekend als Oostendse Compagnie – was geboren. Investeerders uit Antwerpen, Brussel en Gent, maar ook uit Oostende en Brugge, brachten het nodige startkapitaal bijeen. Het hoofdkantoor lag in Antwerpen, maar Oostende werd de thuishaven van de nieuwe Compagnie. Elk jaar vertrokken een viertal zeilschepen vanuit Oostende voor een lange zeereis naar India en China. Bij terugkomst werden de Aziatische goederen zoals specerijen, katoenen stoffen, zijde, porselein en thee in Oostende verkocht. Vooral de theehandel werd een enorm succes: meer dan 50% van alle in Europa ingevoerde thee werd geïmporteerd door de Oostendse Compagnie. En dat succes breekt hen zuur op. De andere buitenlandse handelscompagnieën doen er alles aan om de Compagnie te keldereren. Onder Nederlandse, Britse en Franse druk werd in 1731 de Oostendse Compagnie afgeschaft. Toch bleef Oostende nog lang een draaischijf voor Aziatische producten en groeide onze Stad-aan-Zee zelfs uit tot één van de belangrijkste havens in West-Europa.

De maximaal twee uur durende wandeling in het stadscentrum start aan het treinstation en eindigt aan het Stadsmuseum in de Langestraat. Onderweg vertelt de gids over de toenmalige kleine en moeilijk toegankelijke Oostendse haven en haar verbindingen met het binnenland. Ook de uitbreiding van de stad in de Oostenrijkse periode (1713 – 1794) komt aan bod; en wat daarvan nog in het stadswefsel doorschemert. In feiten en verhalen over de **Oostendse Compagnie** wordt gefocust op de aanvoer, opslag en verkoop van de verscheepte goederen, de betrokken personages en de gevolgen voor de stad en haar bewoners.

Afspraak: 14.30 uur aan monument 'Vissersvrouwen' op het stationsplein

Leden: gratis - niet-leden: €5 (overschrijven op rekening Gidsenkring: BE91 3800 0491 8476 met de vermelding 'naam + Oostendse Compagnie')

Inschrijven verplicht bij secretaris Luc Vanspeybroeck:

secretaris@oostendeahoy.be (=voorkeur) / tel. 0472 040 804

VLAANDEREN WAS NOG NOOIT ZO VOLGEBOUWD ...

Het Vlaams Gewest is 13.626 vierkante kilometer groot. Daarvan was in 2000 nog maar 24,4 procent bebouwd. Jaar na jaar neemt dat aandeel toe, tot 29,8 procent in 2022, goed voor 3.936 vierkante kilometer bebouwde ruimte. De regionale verschillen zijn groot. In totaal zijn er 39 gemeenten waar minstens de helft van de ruimte bebouwd is. Dat is bijvoorbeeld het geval in de grootsteden Antwerpen en Gent en enkele van hun randgemeenten, net als in de noordoostelijke rand rond Brussel. 'De regio Roeselare-Kortrijk-Waregem is ook opvallend dichter bebouwd dan gemiddeld. In de Westhoek, het Meetjesland en Zuid-Limburg ligt de bebouwingsgraad het laagst', staat op de website van Statistiek Vlaanderen.

De Antwerpse gemeente Mortsel staat het volst, met 82,3 procent bebouwing. De meeste open ruimte vind je in het West-Vlaamse Alveringem, met 7,4 procent bebouwing. **Aan de kust prijkt Oostende bovenaan de lijst met 72,1 procent bebouwing.** Onderaan staat Middelkerke, goed voor 20,3 procent. (DS 18.10.2023)

NIEUWE JOLSIMULATOR IN GEBRUIK GENOMEN

Vanaf nu kan de bemanning van Vloot ook oefenen aan het stuur van een jol zonder er een nat pak aan over te houden. Zo'n jol is een klein, snel, uiterst wendbaar vaartuig dat wordt ingezet om de loodsen in volle zee veilig van of aan boord te krijgen van schepen. En dat de klok rond in alle weersomstandigheden. In het Maritiem Onderzoekscentrum in Oostende is in opdracht van Vloot nu een jolsimulator afgewerkt waarop bemanningsleden voortaan op het droge kunnen trainen. De simulator is even snel en beweeglijk als de echte jol, kan op en neer gaan en zelfs wat kantelen. Rondom de console staat een cilindervormig scherm

met een zicht van 200° waarop computerbeelden van een situatie op volle zee worden geprojecteerd.

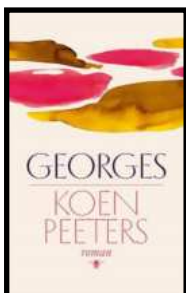
Het initiatief voor een eigen simulator kwam er na twee incidenten met een jol in 2016 en 2018. Na onderzoek is toen besloten werk te maken van een eigen toestel om jolbemanningen te trainen. De installatie bestaat uit een simulatiesysteem, een beweegbaar platform, een projectiesysteem en een console. In combinatie met de videobeelden kan deze simulator op dynamische en mathematische onderbouwde manier vaargedrag simuleren. Met alle aspecten van het varen zoals voorstuwning, rompweerstand, wind, stroming, enzovoort is in het programma rekening gehouden. Heel de simulatie is door ervaren bemanningsleden van Vloot geëvalueerd en bijgestuurd. Er kunnen verschillende situaties inge oefend worden.

In eerste instantie zullen de matrozen die nu al met een jol varen, een uitnodiging ontvangen om een dag met de simulator te oefenen. Op termijn zal deze groep uitgebreid worden. Later kan de simulator ter beschikking gesteld worden van derden. De simulator kan ook worden aangepast om te oefenen met andere types van kleine, snelle vaartuigen.

(<https://www.agentschapmdk.be/nl/nieuws/nieuwe-jolsimulator-in-gebruik-genomen>)

**DE 'NIEUWE' ROMAN VAN KOEN PEETERS: 'GEORGES'
VANGT AAN IN OOSTENDE.
PRESENTATIE OP ZONDAG 17 DECEMBER 2023 OM 11 UUR
IN 'KAAP' (AAN DE 3 GAPERS)**

Koen Peeters schreef al eerder de veelgeprezen roman *Kamer in Oostende*. Voor zijn nieuwe roman *Georges* keert hij er nog 's terug, in *Hôtel de l'Océan* op de Zeedijk. Peeters tovert James Joyce, George Lemaître en andere historische figuren tot leven in een even speelse als grootse nieuwe roman. *Georges* is zijn nieuwe, warmhartige roman vol toeval, historie en kunst. Via Leuven en Brussel loopt de vertelling tot in Georgië.

Journaliste Jelle Van Riet, bekend voor haar literaire interviews, gaat in gesprek met hem. Ze zullen het hebben over *Georges* en vuurtorens, de big bang, jeugdvriendschappen en het gevaar van voorspellingen. En vooral over bijzondere ontmoetingen.

moetingen.

Er wordt ook gezongen. Eerst op zijn Oostends, dan door Mezoblebi, een Leuven-Georgisch Ensemble. Ze brengen Georgische volksliederen zoals u die nooit eerder hoorde: meerstemmig, krachtig of weemoedig. (meer info via <https://www.kaap.be/toont/georges-koen-peeters>)

Fragment

Het is de zomer waarin Georges in z'n diepste wezen verandert, omdat er niets verandert. Dat komt door die Ierse toerist die op 5 augustus 1926 het Oostendse postgebouw binnenstapt. De toerist kijkt om zich heen. Met roofvogelblik overschouwt hij de lokettenzaal. In zijn rechterhand heeft hij een donkere essenhouten wandelstok, waarmee hij drie keer tikt op de vloer.

Als een orkestmeestertje.

Even valt het geroezemoes stil, waardoor de toerist aan de andere kant van de zaal een postbeambte hoort roepen: 'Georges, een brief voor je.'

Achter loket 4 kijkt een jonge beampte op. Hij heet Georges. Hij knikt.

Daardoor gaat de Ierse toerist nu aanschuiven bij loket 4. Het is het loket *Buitenlandse zendingen* van Georges Vermeire. Hij is achtentwintig jaar, opsteller 1^e klas, verantwoordelijk voor buitenlands briefverkeer, inclusief inkomende onbestelbare brieven.

'Ah Georges, George *in English*, Giorgio *in Italiano*, Jiří *in het Tsjechisch*,' lacht de toerist. De toerist is groot en slank. Klein puntig baardje, een stevig donker snorretje geplakt kort onder zijn neus. Hij draagt een lichte zomerhoed met donkere band, een zwart jasje en een wit ruimzittend hemd. Een ooglapje ook.

In het Engels vraagt de toerist aan Georges hoe zijn naam is in het Vlaams.

'Joris,' zegt Georges, terwijl hij zijn zware map met postzegels aan de kant schuift. Hij kijkt de toerist aan: 'En mijn dochttertje heet Georgina. Kan ik u helpen?'

'Damn, you really must be a happy man,' zegt de toerist. Hij is zelfs *geravisseerd*. Hij vindt de jonge postbeambte meteen zeer sympathiek, net als de stad waarin hij zonet is gearriveerd.

WEERSVOORSPELLING VOOR GIDSEN DOOR GEORGES RUYLS

Een gids die een gidsbeurt gaat leiden, moet zich best voorbereiden, niet alleen wat zijn uitleg naar de deelnemers toe betreft, maar ook **op het weer** dat zijn bijzondere metgezel wordt.

Hieronder enkele tips

Het gaat regenen als de rook naar de grond slaat; de lucht overtrokken is; de wolken laag drijven; de beerput veel stank geeft; het zout smelt; de zon steekt; dennenappels zich sluiten; de eksterogen zeer doen; de honden gras eten; de muggen dansen boven wateraders; de duiven niet gelost worden; de kippen gaan schuilen; de koeien zich neerleggen in de wei; de krekels van hun gat geven; de spinnen zich vertonen; de pauw roept; de zwaluwen laag vliegen; de mussen vechten; de merel zich wast; de vliegen bijten; er veel slakken kruipen; de padden zich vertonen; de spinnen op dreef zijn.

Waarheden over regen: bij morgenrood stelt men zich aan regen bloot - een waterige zon en bleke maan kondigen regen aan - zingt de vink vroeg in de morgen zal dat voor regen zorgen - maakt de mol veel hopen, komt er water in de sloten - draait de kat haar aars naar 't vuur volgt er vast een regenuur - als de weerman loog, denk dan: tussen de druppels door was 't wel droog - valt de regen in het huis, dan is er vaak iets met het dak niet pluis.

Voor Dummies > het gaat regenen als: de barometer zakt, de weerman het zegt en weervrouwetje naar buiten komt, het al begint te spetteren, iedereen het zegt, het loze vissertje komt en gaat vissen in het riet, ja riet, het lang droog is geweest, de wandelaars een paraplu bij zich hebben en de medicijnman zijn regendans doet (...)

Volgens Ary Sleeks in 'Oostendse Volkstypes, 1958, blz.25' woonde destijds een handelaar in paraplu's in de Kerkstraat. Zijn naam was Mahieu en omdat hij steeds als stopwoordje "Ah ça" gebruikte, kreeg hij de bijnaam van "ASSASSA MAJU". En dat het ventje kromme benen had, blijkt duidelijk uit het spotliedje dat de kinderen zongen als ze hem op straat ontmoetten.

ER WAS EEN KEER EEN VENTJE
EN 'T HAD GEEN PARAPLU
EN 'T HAD TWEE KROMME BEENTJES
'T WAS ASSASSA MAJU

Assa meetje
Assassa maju, maju
Assa meetje
Assassa maju

Uit: Jef Klausning, Het Groot Oostendsch Liedtboek, 1991, blz. 241-242

HET RARITEITENKABINET VAN ERIC DE KIEVITH OP FB & THUIS

Deze eiken -welkom- kapstok hing in de kelder van een leeg 'huis te koop'. Groot was mijn verbazing toen ik het kerkje van Stene, kunstig in bas-reliëf gebeeldhouwd, opmerkte; getekend Devischer. Dit is niet het enige voorwerp dat zomaar bij mij komt binnengewaaid !

Getuigenis FB Eric: De maagzweer....

Ik was verliefd op Liesjemorre, enfin toch op het gebiedje tussen de vuurtoren en het Fort Napoleon, rechts van de Victorialaan. Ik heb het dynamisch biotoopje uitgekamd als het ware met een luizenkam om de flora, de grassen en de mossen te determineren. Mijn soortenlijstje liep, tot mijn grote verbazing aardig op tot meer dan 300, al was het gebiedje al heerlijk toegetakeld en lag het op apegapen. De woorden zonevreemd, duindecreet of beschermd erfgoed waren nochtans reeds uitgevonden. Liesjemorre, een zeldzaam maar kwetsbaar duinrelict werd getormenteerd door o.a. een catamaran club, een voetbalveld, een hondenschool, een oefenplein voor de autorij-school, een halve ha. macadam voor Cirque du Soleil, een stortplaats voor baggerboot toebehoren en een haventje, meer bepaald: een botenkerkhof. De klap op de vuurpijl was de knaldemperloze motorcross der duinen.

Rond die tijd wist een uitgebluste defensie geen raad meer met het militair hospitaal en zijn luxeresort met zeezicht: Home Fabiola. Men bood het omzeggens voor een habbekrats aan de stad Oostende aan die het bij gebrek aan inspiratie en architecturaal doorzicht weigerde. Had men toen maar de vakantieschool Duin en Zee, het Frimout-Center en de jeugdherberg die men daartussen geprangd had naar de site van het hospitaal overgeheveld dan kwam er een prachtig natuurgebied rond het Fort Napoleon tot stand in plaats van die hemel-tergende wirwar aan brol. (...)

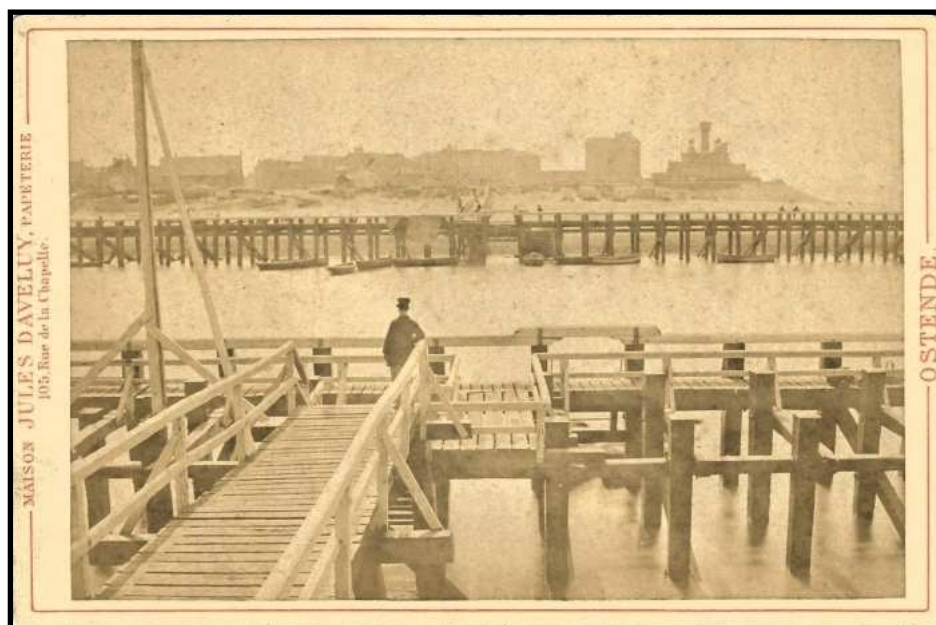

Foto uit Beeldbank Kusterfgoed, nr. M014628
Herkomst Luc Wittevrongel

Eric: "Ik heb graag mijn bescheiden bijdrage mogen leveren aan de **winkeletalage van de voormalige viswinkel 'Antoine' in de Dwarsstraat**. Het is een ode aan de eigenzinnige verdwenen schelpenwinkel van Pol en Diana aan de Groentenmarkten en tot stand gekomen door de onvermoeibare Lorenzo Theuma. Er wachten nog een paar verrassingen voor 'Oostende fonkelt' en 'het Ensorjaar'."

De etalage van het Ensorhuis en de (verdwenen) versie aan de Groentemarkt van Pierre en Diana, ons allen wel bekend, zijn als het ware in een tijdcapsule gevangen. Ze leunen aan bij de 18de en 19de eeuwse rariteitenkabinetten. Ook in Mariakerke, tussen de tableaux en schelpen van wijlen Bert Vanheste lagen dergelijke artefacten. De link is vlug gelegd naar kunstenaars en creatievelingen. Als verzamelaar van oude kustsouvenirs vind je struinend op rommelmarktjes wel altijd iets.

Hier enkele vondsten of creaties uit de verzamelkast

Hier de oudste fotokaart uit mijn collectie. Het betreft een zicht op de vesting van Oostende getrokken vanop de oosteroever. In de verte ziet men de 'jeneverbrug' die het westerstaketsel verbindt met het bastion. Daarop prijkt de 'Cercle du Phare' (1845-1877). De zichtkaart werd particulier uitgegeven door **Jules Daveluy** (1848-1894) die in 1872 het Brugse bijhuis te Oostende overnam van zijn vader.

MET STEFAAN PENNYNCK 'NAAR ARISTOTELES' GRAF'

'Naar Aristoteles' graf' is een imaginair reisgedicht in 69 kwatrijnen met 8 tussenzangen over heden en verleden, helden en goden, met verwijzingen naar oude en recente verhalen.

Ontstaan van het gedicht

Toen in 2016 wetenschappelijk bewezen werd dat het graf in zijn geboorteplaats Stagira (een 60 km. van Thessaloniki), effectief de laatste rustplaats van Aristoteles was, kreeg de auteur zin in een cultuurhistorische reis door Europa naar deze bron van ons westers denken. Het idee resulteerde in dit imaginair reisgedicht in kwatrijnen met tussenzangen.

Over de illustraties

De bundel is geïllustreerd met 6 analoge z/w zelfportretten door Samuel Pennynck in confrontatie met 6 tekeningen uit *Expressions de passions de l'âme* door Charles Lebrun uit 1732. De taal van de gemoedsuitingen op het gezicht is tijdloos en universeel en geeft de onderliggende emoties van het gedicht weer: bitterheid, verdriet, afschuw, angst, verwondering en bewondering.

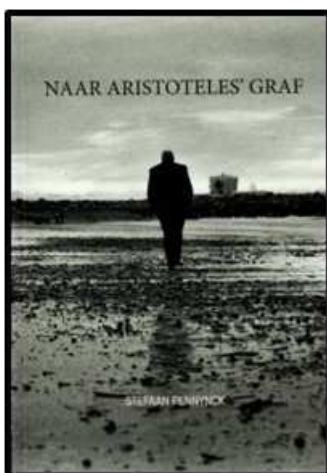
Samuel Pennynck (Oostende; 2001) is master in de kunstwetenschappen (UGent), volgt fotografie aan het KASK in Gent en werkt mee aan diverse kunstprojecten als fotograaf en auteur. Alle voor deze publicatie gebruikte foto's zijn van zijn hand.

Praktisch

Stefaan Pennynck - 'Naar Aristoteles' graf', 48 p., ill. >>> 15 euro (verzending + 5,-)

Bestellen kan via mail naar stefaan.pennynck@telenet.be
IBAN BE02 9799 4533 6440 - Ook te koop in Oostende bij Corman & De Witte Zee

het wordt een lange baan
maar ik wil die zeker gaan
de weg langzaam verkennen
en Aristoteles leren kennen

het zal veel van mij vergen
wegen, dalen, bergen
regen zal mij tergen
zon zal mij schroeien

bij tegenspoed
zal ik innerlijk groeien
het einde tegemoet
weer openbloeien

verzen zal ik schrijven
verzen zijn mijn kracht
de verzen zullen komen
aan de tombe in mijn dromen

was Penninc van mijn geslacht
hij die Walewein heeft gebracht
ik denk en hoop het zoet en zacht
het idee alleen al geeft mij kracht

geen essays, geen traktaten
nota's of summaries wil ik maken
alles is tot treurends toe gezegd
ten dode letter neergeschreven

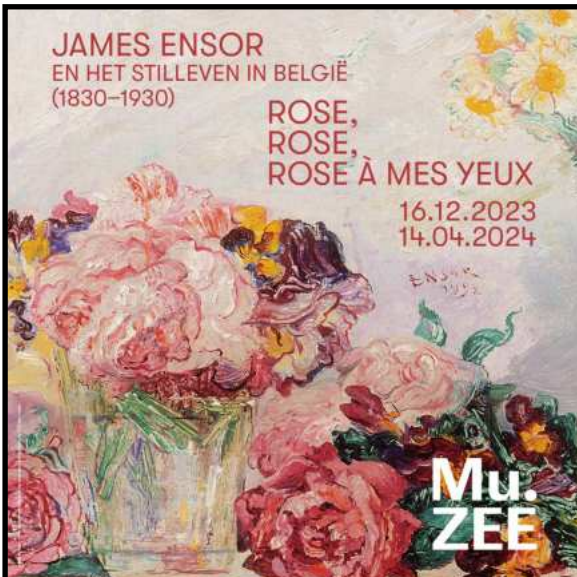

KUNST & CULTUUR ...

In dit boek wordt eindelijk de meest succesvolle periode van Oostende beschreven. Naast De Kursaal, een wonderlijk eclecticisch paleis, beschikte de badstad over een Groot Symfonisch Orkest met aan het begin van de twintigste eeuw 155 topmuzikanten. Wereldsterren zoals Caruso, Saint-Saëns, Strauss en Casals traden op in de immense Rotonde. Voor opera, toneel en ballet kon je terecht in de Koninklijke Schouwburg. Geleerden en schrijvers hielden lezingen, schilders en beeldhouwers toonden de nieuwste evoluties. De revuetheaters draaiden op volle toeren, er waren sportmanifestaties, bloemencorso's, vuurwerken en stoeten. Auguste Escoffier creëerde de 'Sole Ostendaise' in de keuken van het 'Royal Palace', het meest luxueuze hotel van de Atlantische kust... Oostende in de belle époque is een boek vol verrassingen.

Kurt Van Eeghem studeerde aan Studio Herman Teirlinck in Antwerpen en aan de Theaterschool in Amsterdam. Hij acteerde en bracht cabaret in Vlaanderen en Nederland, waarna hij de wereld van radio en televisie ontdekte. In 1980 won hij met het tv-programma Hitring alle pop-polls en prijzen. Voor Radio 1 en Klara interviewde hij duizenden kunstenaars uit heel de wereld. Kurt Van Eeghem is een graag geziene gastheer bij concerten en debatten en een veelgevraagd spreker. Hij schrijft columns voor kranten en tijdschriften. Oostende in de belle époque is zijn achtste boek.

FOTO-DETERMINATIE GIDSENBLAD 2023-3

VOORBLAD van L. naar R. : Gelijkheidstraat - H. Baelskaai - Velodroomstraat - Wellingtonstraat - J. Peurquaetstraat - Hotel Louisastraat - Langestraat - Gerechtshof

KEERZIJDE VOORBLAD van L. naar R.: Marktdag - Visserskaai - links van Kursaal - A. Buylstraat - KVO-tribune - Pr. Clementinaplein - weerspiegeling - Zandvoorde - A. Buylstraat
KEERZIJDE ACHTERBLAD van L. naar R.: TAZ-presentatie Grote Post - postkaart - Albert I promenade - haven - M. Theresiastraat - 3gapers - kat - Raversijdestraat - Visserskaai vanuit de Churchillkaai

ACHTERBLAD van L. naar R.: Bredene 'Grasduinen' - Koninginnelaan hal gebouw - Monument der Zeelieden - weerspiegeling - stadhuis - Belpairestraat - Molenstraat - Kapellestraat

ARNO: expo THE SHOW OF LIFE + digitale wandeling

Vanaf **19 december 2023 ontdek je in de Venetiaanse Gaanderijen** het ultieme eerbetoon aan Arno. **Danny Willems**, fotograaf en boezemvriend, toont er zijn leven in het kielzog van *Le Plus Beau*. Arno was niet zijn eerste model, maar wel zijn beste. De man die van hem een fotograaf maakte. Niemand fotografeerde zoals Willems, zoals niemand zong zoals Hintjens. Nooit eerder volgde een fotograaf een rockheld vijftig jaar lang: van de dag dat ze nog jongens waren, tot de dag dat ze grijs waren. *The Show of Life* is meer dan een bijzondere tentoonstelling, het is ook een ode aan de vriendschap tussen twee mensen. *Gie en Ik, Toi et moi*. De **expo loopt tot en met 21 mei 2024, de dag dat Arno 75 zou geworden zijn.**

Het fenomeen Arno laat zich niet bedwingen door de muren van een tentoonstellingsruimte. Ontdek je graag meer? **Oostende Godverdomme is een digitale wandeling in het zog van de zanger.** Met foto's in de handen en een podcast in de oren, wandel je langs zijn huizen, kroegen en vrouwen. Het is een wandeltocht vol zwans, rock-'n-roll en nostalgie in een mythische stad. De wandeling is gratis, je hebt enkel een smartphone nodig. Oostende Godverdomme wandel je op eigen ritme. Je doet er ongeveer drie uur over, afhankelijk van de stops die je wilt maken. Beschikbaar vanaf 15/12/2023

<https://www.visitoostende.be/nl/oostende-godverdomme-het-zog-van-arno-door-de-stad-aan-zee>

Foto D. Beirens: 20 mei 2019 Corman boekvoorstelling

STRUIKELSTENEN

Op zaterdag 18 november 2023 werden de eerste struikelstenen geplaatst ter herdenking van 7 Oostendse Joodse leerlingen. Zo wil de stad, samen met Oostendse onderwijsgemeenschap, 7 Joodse kinderen herdenken die van onze schoolbanken werden geplukt en niet veel later werden vermoord in Auschwitz.

Ter hoogte van het Koninklijk Atheneum Athena, aan de Leon Spilliaertstraat werden op zaterdag 18 november 2023 zeven struikelstenen onthuld. Met de stenen wil de stad, samen met de Oostendse onderwijsgemeenschap, zeven Joodse leerlingen herdenken die van onze schoolbanken werden geplukt en niet veel later in Auschwitz werden vermoord. Het Koninklijk Atheneum Athena speelt al jaren een voortrekkersrol in de herinneringseducatie van de oorlogsgeschiedenis.

Zes tieners kregen een struikelsteen: Joachim Speier-Hollstein, Regina Szpiro, Henriette Szpiro, Albert Schindler, Hermann Schindler en Simone Schendorf. Voor de zevende leerling, Isidor Szpiro gaat het over een 'struikeldrempel'. Hij kon zich niet meer inschrijven in het atheneum, door de verordening van de Duitse bezetter die stelde dat Joodse kinderen vanaf het schooljaar 1942-1943 niet meer toegelaten waren tot officiële scholen. "De struikeldrempel symboliseert het recht op onderwijs voor alle kinderen in oorlogssituaties. Niet

alleen toen, maar in het bijzonder in deze tijden," aldus auteur en leerkracht Kathelijn Vervarcke.

De onthulling van de struikelstenen maakt deel uit van een groter project met een podcast en de theaterwandeling 'Sporen van Spiro' van Kathelijn Vervarcke, leerkracht aan het Atheneum en auteur van verschillende boeken, onder andere over de oorlog. In die theaterwandeling (van 8 tot en met 12 mei 2024) krijg je een beeld van het leven van de Joodse leerlingen, hoe hun uitsluiting een leegte naliet in de vriendenkring. Je maakt ook kennis met twee dappere verzetsstrijders: Honoré Houvenaghel en Emile Fryns, leerkrachten van het atheneum. Kunstschilder Emile Fryns overleefde zijn deportatie maar had het na de oorlog moeilijk om zijn leven weer op te pakken. Tot slot pakt auteur Kathelijn Vervarcke ook uit met het gelijknamige boek 'Sporen van Spiro' met als thema jodenvervolg en verzet in Oostende in WOII.

De struikelstenen of Stolpersteine zijn een project van de **Duitse kunstenaar Gunter Demnig**.

Het zijn messing plaatjes, 10 x 10 cm, bevestigd op een kassei. De stenen worden geplaatst op het voetpad, voor de laatst gekende en vrijwillig gekozen woonplaats van een slachtoffer van het nazisme of voor een plaats waar de slachtoffers werkten of in ons geval school liepen. In 1992 plaatste hij in Keulen zijn eerste struikelsteen, als blijvende herinnering aan alle slachtoffers die tijdens het naziregime werden gedeporteerd naar een dodenkamp. Vandaag zijn er bijna 100.000 struikelstenen geplaatst in bijna 2.000 Europese steden. Voortaan maakt Oostende dus ook deel uit van die lijst.

[HTTPS://WWW.OOSTENDE.BE/ALLEREERSTE-STRUIKELSTENEN-GEPLAATST-IN-OOSTENDE](https://www.oostende.be/allereerste-struikelstenen-geplaatst-in-oostende)

Foto's D. Beirens

UIT LUCIENS PUBLIBOEK3: DE (SINT-)PAULUSSTRAAT

Confiserie-Biscuiterie

Groote keus van Beschuiten
Pralinen, Doopsuikerbollen
Chocolade, Caramels, enz.

BEZOEKT REGELMATIG DE MARKTEN

Prijs van de markt te huis

F. VERHAEGHE

VERZAMELD DOOR
Paulusstraat, 29

OOSTENDE

Vergar in zaken. A. Reethoor & Zoon Oostende, 1ste 541

De Porto

Koppen hagens

Het genot van den
echten kenner. ■

Gewaarborgde herkomst.

Koppenhagens LTD.

10, Great Towerstreet

LONDON

13, Sint Paulusstraat, 13

OOSTENDE

Hôtel - Friture

t' LAMMETJE

40 St. Paulusstraat Oostende
(nabij de St. Petrus &
Pauluskerk)

Loopend water en badkamer aan
de inrichting toegebracht.

Dagelijks versch gebakken visch
verschillende vleesshotels en
hors d'œuvres, alles van eerste
kwaliteit.

Kamers met ontbijt 15 fr. per
persoon. Volledig pensioen.

Matige prijzen.

**NIET ONGELOOFBAAAR
maar WAAR**

GOUD

Zilver

Zilvermunten

Juweelen

Briljanten

Oude gebitten

Aankoop tegen de hoogste
prijzen in

Speciaal huis

32, Paulusstraat Oostende

nevens hoek Kapellestraat

Tevens deel ik het geacht publiek
mede, dat wij aan onze zaak ver-
bonden hebben een reparatie-
afdeeling voor juweelen, hor-
loges, enz. Reparaties zeer billijk
en goed De reparaties's voormid-
dags gebracht zijn denzelfden
avond gereed.

CADDY TAILORS

OP MAAT
Mannen en
jongelingen

Mesures - Coupe impeccable

Hommes et
garçonnetts

Coin rue St Paul Hoek St. Paulus-
et rue de la Chapelle, 52 en Kapellestraat, 52
OOSTENDE - Tel. 1507

Wie kan Carine Wybouw aan een adver-
tentie van 'HET PARAPLUUTJE' uit de
Sint-Paulusstraat helpen? Met dank!
Contact: carine.wybouw1@gmail.com

BABOR
 INSTITUTE
 ALLURE

SCHOONHEIDSINSTITUUT

Ann Vanspeybroeck
 Jozef II-straat 38
 8400 Oostende

059 70 00 02
www.allurebabor.be
 [allure_baborinstitute](https://www.instagram.com/allure_baborinstitute)
 [Allure Babor institute](https://www.facebook.com/AllureBaborinstitute)

Geniet van het moment, geniet van wie je bent - onze passie, ons vak

Ondertussen zijn we al 15 jaar een gevestigde waarde in Oostende, met vernieuwde behandelingen nieuwe technieken proberen we steeds up-to-date te zijn.

We staan voor **huidverbetering** in een ontspannen omgeving. Uiterst professionele behandelingen met een zichtbaar resultaat, dit in samenwerking met het merk BABOR. Hier kun je op adem komen en tijd nemen voor jezelf.

Wij geven graag onze kennis door en begeleiden je in de zoektocht naar de ideale producten en behandeling van 'JOUW huid'. Wij bieden ook alle klassieke behandelingen aan, suikerontharing en het allernieuwste is **dermaplaning**.

Ook kun je een behandeling in duo boeken, wij beschikken over een hele mooie duocabine.

Wij kijken ernaar uit om je binnenkort te verzorgen. WELKOM

MARGOT SPECKENS OVER HAAR FAMILIE 'SPECKENS'

De eerste 'Oostendse' Speckens zijn eind 18de eeuw naar Oostende gekomen. Bij de nakomelingen waren meerdere loodsen die naar Vlissingen getrokken zijn en in Nederland gebleven zijn. Mijn overgrootvader Johannes Petrus Speckens is met een Oostendse getrouwd en terug in Oostende komen wonen omstreeks 1880, maar de winkel bestond dus al eerder...

Op de foto **Jeanne Marie Speckens** (Oostende 1882 – 1957), boutiquière/winkelierster en groot tante van Margot. Het kind is onbekend. Zij had nog één broer in leven, Pierre Jean (1881-1949) en was de dochter van het echtpaar Joannes Petrus (1849 – 1895) & Sophia Carolina Boudolf (1852 - 1884)

**Cordages J. Speckens Ficelles
Filets & Articles de Pêche
KAAISTRAAT 1 > 3**

276
OSTENDE
J. SPECKENS
3, RUE DU QUAI, 3
FABRIQUE DE FILETS
CONSTAMMENT EN MAGASIN :
Chaluts pour crevettes. — Filets carrés de toutes dimensions. — Filets traînants. — Éperriers. — Verveux. — Nasses. — Épuisettes en tous genres, ainsi que petites Épuisettes et Filets pour crevettes montés pour enfants
Cordages
en chanvre et manille, goudronnés ou non, de tous calibres.
100
différentes sortes de Ficelles en chanvre, manille et lin.
300
différentes sortes d'hameçons et choix immense d'ustensiles anglais pour la pêche.
AIGUILLES DE VOILIERS, D'EMBALEURS, DE TAPISSIERS
Navettes en acier et en bois. Paumelles
CEINTURES
DE NATATION, DE GYMNASTIQUE ET DE VOYAGE
Appareils de sauvetage
Ceintures. Bouées. Coussins. Sièges pour yachts
Traversins et Matelas servant de bouées et de ceintures de sauvetage.

Oostende J. Speckens Kaaistraat 3

Nettenfabriek

Voortdurend in de winkel: garnalenetten – vierkante netten in alle maten – sleepnetten – werpnetten – hoepelnetten – fuisken – schepnetten van alle soorten, maar ook kleine schepnetten en opgezette garnalenetten voor kinderen

Touwwerk van hennep en van manilla abacastengels, geteerd of ongeteerd, diverse grootten

100 verschillende soorten touw van hennep, manilla en linnen

300 verschillende soorten haken en een enorme keuze aan Engels visgerei.

Naalden voor zeilers, inpakkers en stofseerders

Stalen en houten weefspoelen, handschermers

Zwem-, gymnastiek- en reisgordels

Reddingsmiddelen: gordels, boeien, kussens, stoelen voor jachten, bolsters/klossen en matrassen die worden gebruikt als reddingsboeien en reddingsgordels.

OVERGROOTVADER AUGUST 2X AAN DE DOOD ONTSNAPT

Mijn overgrootvader aan vaders kant heette Augustus Josephus BEIRENS (zie foto). Hij werd op 27 april 1859 geboren in Ettelgem en stierf in de Oogststraat (deel van de Leeuwerikenstraat) in Steene op 9 mei 1938, 79 jaar oud. Hij werd begraven op het kerkhof van Steene, rechts van de kerk. Door het overbrengen van de graven vóór de kerk gelegen naar de begraafplaats dicht bij de molen, kwam zijn graf (en dat van zijn vrouw Sabine) op de eerste rij te liggen. Dat gebeurde omstreeks 1970. Het oorspronkelijke grafzerk met decoratieve elementen liet hun dochter Marie vervangen door een soberder versie (foto's D. Beirens)

Over August vond ik volgende berichten in oude kranten ... (vertaald)

L'Echo d'Oostende 07.09.1897

Steene. — Vuur. — Vrijdagmiddag brak er brand uit te Steene, wat ernstige gevolgen had kunnen hebben. Plotseling zag men vlammen uit een stapel stro van de landbouwer August Beirens komen. De felle wind die op dat moment waaide, dreigde alles in het veld te vernielen. Verschillende personen snelden onmiddellijk te hulp en hadden het geluk het begin van de brand in korte tijd te kunnen blussen.

L'Echo d'Oostende 22.11.1903

Revolverschoten afgevuurd op een voormalige jachtopziener. Woensdagmorgen omstreeks 5 uur, terwijl een man genaamd August Beirens, een voormalige jachtopziener die op de Meiboom woonde, het Parc Marie-Henriette overstak, vuurden twee personen, verborgen in het struikgewas, revolverschoten op hem af en vluchtten toen. Beirens werd gelukkig niet geraakt; Hij gelooft dat het een wraakactie moet zijn van stropers, die eerder door hem zijn gearresteerd en veroordeeld voor jachtovertredingen.

De Zeewacht 13.05.1939 LET WEL 'AUGUST BEIRENS' hieronder is GEEN familie.

Rechtbank van Brugge

TER BESCHIKKING VAN DE REGEERING August Beirens, hotelknecht aan de kust had zich plichtig gemaakt aan diefstal van ondergoed, zilverwerk, linnen, enz., ten nadeele van Chauvaux de Quercize. Andere diefstallen had hij daarbij gepleegd. Hij werd veroordeeld tot 18 maanden gevangenisstraf. Daar hij nog 53 maanden gevangenisstraf uit te boeten had, werd hij daarbij voor 10 jaar ter beschikking der regeering gesteld.

BOEKENBEURS 05.11.23 MET OOSTENDSE AUTEURS 'N SUCCES

De lijst met deelnemende auteurs van de boekenbeurs op 5 november: Willy Bogaerts en zijn zoon Steve, Laurentius Vanacker, Roland Desnerck, Doris Klausing, Eb Boutens, Katja Van Cauwenberghe, C M M Dellamonte, Inge De Waele, Arno Braet, Pol Dehullu, Piv Huvluy samen met Ivo Libbrecht, Stefaan Pennynck, Jean Paul Dezutter, Frank Vermang, Stephanie Pierre, Katrien Van Hecke, Ingrid Knipfer, Peter Labens, Marc Loy, Geert Mrj Ollieuz, Régis Benoit samen met Johan Geuvens, Dirk Bos, Dirk Marteel, Marc Casier, Koen D'haene, Nicole Saintpo, Erna Schelstraete, Isabelle Vandemaele, Axel Watteeuw, Luc Wittevrongel, Johan Corveleijn, Marieke Janssen, Iwein Scheer samen met Renee Lodewijckx, Guy Bezdechi samen met Luc Bal, uitgeverij Bonte en boekhandel Corman.

Deels hertaald fragment intro van GEERT OLLIEUZ, oprichter en voorzitter van de Oostendse stripfielenclub 'De Lustige Kapoentjes':

“Goeiemiddag, collega-pennenridders. Zowat een goed jaar geleden zat ik op een of andere receptie samen met mijn vrienden Laurentius Vanacker en Roland Desnerck, toen Laurentius plots voorstelde om samen iets te doen met onze publicaties. Zo zaten we al samen in tentje op ‘Oostende voor Anker’ waar het idee rijpte om een heuse boekenbeurs op poten te zetten. Volgens mijn twee kompanen was ik de uitgelezen persoon om die te organiseren, gezien mijn ervaring met mijn jaarlijkse stripweekend in mei.

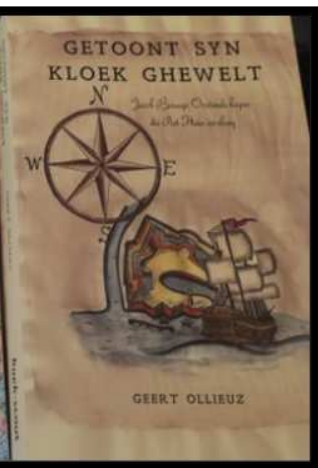
Maar het mocht niet zomaar de zoveelste boekenbeurs worden. Neen, het was de bedoeling om een beurs met enkel Oostendse auteurs of schrijvers met een band met onze stad te organiseren. Ik had al vlug een lijstje klaar met een tiental namen. Bon, dat leek al iets. Maar ik dacht, ik vraag aan Stefaan Pennynck of hij vanuit de Vereniging van West-Vlaamse Schrijvers mij aan enkele namen kon helpen. Ik viel bijna van mijn stoel toen hij een lijst van zestig namen bezorgde. Dat was even slikken maar kom, ik begon al die mensen uit te nodigen. Ik had intussen OC De Schaperye op de Konterdam vastgelegd, een mooie locatie met een bar (!).

Er kwamen zoveel positieve antwoorden binnen, al meer dan dertig, dat ik het aantal deelnemers moest beperken. Blijkbaar telt Oostende veel mensen die graag hun gedachten op papier zetten en met hun werk effectief naar buiten treden. Zo treden we met dit initiatief in de voetsporen van gerenommeerde en minder gekende schrijvers als Duribreux, Vilain, Van Remoortere, Gheeraert, Stroobant, Surmont en Vervaele. Wellicht heb ik er vele vergeten, maar gezien de talrijke opkomst van auteurs en bezoekers lijkt de toekomst van Literair en schrijvers-Oostende verzekerd.

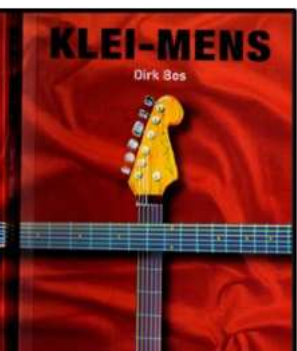
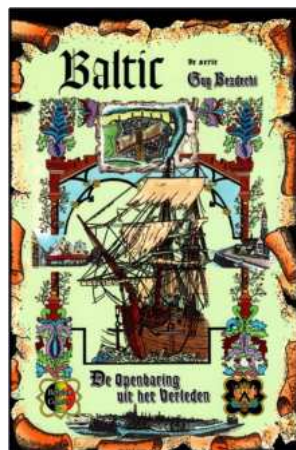

“OOSTENDSE AUTEURS” -COLLAGE n.a.v. DE BOEKENBEURS

Een priester krijgt van het stadsbestuur van Oostende de opdracht om de herbestemming van twee kloosters te begeleiden, maar wordt daarbij geconfronteerd met hysterie en radicalisering. Ondertussen teistert klimaatverandering de stad aan zee.

In de voetsporen van Aspe

'OOSTENDSE COMPAGNIE' INSPIREERT NIEUWSTE ROMAN DORIS KLAUSING

MARC LOY

De fascinatie voor de zee en het maritieme verleden van haar vaderstad kanaliseert schrijfster Doris Klausing onder andere in haar romans. In 'De Smaak van Thee' reist de lezer dankzij de zeebenen van scheepsmat Luis mee aan boord van het fregat Marquis de Prié III op een avontuurlijke handelsexpeditie van de 18de eeuwse Oostendse Compagnie naar China.

Een van de meest roemrijke passages in Oostendes maritiem verleden is het kortstondige bestaan van de 'Generale Keijzerlijke Indische Compagnie' beter bekend als de 'Oostendse Compagnie'. Na de Spaanse Successieoorlog komen onze kontreien in de 18de eeuw onder Oostenrijks bestuur en verkrijgen een aantal kapitaalkrachtige reders en kooplui uit Gent, Antwerpen, Brugge en Oostende een octrooi van de keizer om een overzeese lucratieve handel op te zetten met Azië. Vanaf 1722 kreeg die commercie onder de vlag van 'Oostendse Compagnie' meer structuur en vooral ook

het monopolie voor de Zuidelijke Nederlanden om de vaarten naar het verre Oosten te organiseren. Al in 1734 wordt deze erg winstgevende maatschappij op aandelen opgedoekt omwille van geopolitieke en diplomatieke spanningen: vooral de erg succesvolle theetransporten uit China richting Oostendse haven zint de concurrerende zeenaties Engeland, Frankrijk en de Nederlandse Republiek niet. Einde succesverhaal.

OP ZEEBENEN

Precies 300 jaar na de opstart van de winstgevende 'Oostendse Compagnie' in 1723 verschijnt deze historische zeeroman van Doris Klausing (77). Zij brengt het fictieve verhaal van de scheepsjongen Luis tijdens een ca. 18 maanden durende reële handelsreis aan boord van het fregat Marquis de Prié III naar Canton in China. Onze avontuurlijke zeeman in spé is het levenslustige resultaat van een Spaans soldaat en een Oostendse, ook wat lichter van zeden. De kwieke en pientere Luis, al rap een wees, droomt van zee en avontuur en het lukt hem als scheepsjongen aan te monteren op de driemaster Marquis de Prié III. Die kiest op 6 februari 1723 vanuit de Oostendse thuishaven volle zee richting Canton in China voor een erg winstgevende retourvracht van thee, zijde en porselein. Als lezer maken we de avontuurlijke zeilcampagne op zeebenen mee aan boord van het fregat uitgereed door Antwerpse en Gentse ondernemers.

Naast verre einders en een evenaarsdoop voor alle novicen aan boord, maakt de lezer het reilen en zeilen mee aan boord: boven- en benedendeks, voor en achter de grote mast. Begrippen als bottelier, constabel, Trinitariërs, pacotille en supercargo sluipen het verhaal en je taal binnen. Veel hoofdstukken enten zich op de vele gevaren die zeelui in die tijd soms zelf niet meer konden navertellen: zeeroverij, orkanen, ziektes, vriendschap, vetes, honger, sodomie... Ook de handelstransacties in Canton zelf eisen en paar hoofdstukken op.

DE ZEE

Met 'De Smaak van Thee' schreef Doris haar vierde roman. Eerder publiceerde ze al 'Pekel en Kabeljauw' over de IJslandvaart, 'Tot elke prijs' over de vissersopstand van 1887 en 'Oesters en Walvissen' over het leven van professor Pierre Joseph Van Beneden, pionier in de mariene wetenschappen. Telkens focust de inhoud van haar boeken, maar ook van haar columns in De Zee-wacht, zich op de zee en /of het maritieme karakter en verleden van Oostende. "Van kindsbeen af al ben ik gefascineerd door de boeiende geschiedenis van onze stad waarbij de zee en de visserij altijd een belangrijke rol hebben gespeeld. De verhalen van mijn vader, boeken als 'De reis van de st.-Carolus' van M.F. Prims, 'Merkwaardige Bladzijden uit de geschiedenis van Oostende' van V. Foutry en later ook 'Oostende verteld' van Karel Jonckheere ... Ze prikkelden mijn fantasie en tot vandaag boeit de band tussen Oostende en de zee mij uitermate.

Alleen vind ik dat veel Oostendenaars nog te weinig het zeeverleden van onze stad kennen: onze visserij tot de Afrikaanse kusten en het Hoge Noorden, de kaperij, de mailbootverbinding, bloedige conflicten als het Beleg van Oostende, WOI en WOII waar de zee voor onze bezette stad telkens een belangrijke rol speelde. En natuurlijk de 'Oostendse Compagnie' "

De Smaak van Thee telt 216 boeiende bladzijden, kost 20 euro en is te koop in de Oostendse boekhandels. Meer info op 0471725940 of doris.klausing8@gmail.com

MORDAN

Bioshop Mordan

Torhoutsesteenweg 497
8400 Oostende
Tel: 059 70 05 50
Fax: 059 70 05 55

e-mail: hans@natuurwinkelmordan.be

Openingsuren:

Open elke dag van 9u tot 18u doorlopend.
Gesloten op zon- en feestdagen.

BIO SHOP

*De Natuurlijkste
zaak van de kust!*

**GREEN
SLEEP**

100% "NATUURLIJK"
SLAAPCOMFORT
(200 m² toonzaal, 1e verdieping)

Green Sleep.

Dieetvoeding, VERSE natuur-, vegetarische en biologische voeding.

Hormonenvrij vlees (vzw. Plattelandsontwikkeling)

Voedingssupplementen en sportvoeding. Natuurlijke cosmetica.

150 kruidenpreparaten uit eigen labo!

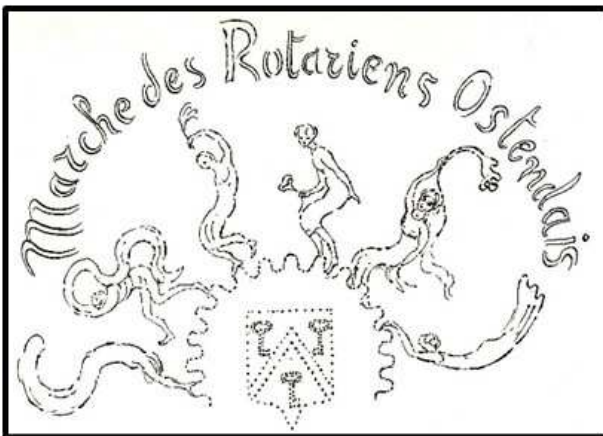
DESKUNDIG ADVIES VAN 4 PARAMEDICI EN HERBORIST

JAMES & JENNIFER GEGIDST

DIRK BEIRENS

Of ik op maandag 24 april 2023 in het James Ensorhuis in het Engels kon gidsen? Ja, dat kon ... Het is voor Rotary Oostende naar aanleiding van het bezoek van de internationale voorzitter Jennifer Jones. Welke Rotary-afdeling? Er zijn er drie in Oostende ... het betreft de oudste die in 2023 zijn honderdste verjaardag viert. **Jennifer Jones**? Even googelen. Ze is de eerste vrouwelijke president van Rotary Internationaal in de 115-jarige geschiedenis van de club. Tijdens het werkjaar 2022-2023 wil ze de impact van Rotary vergroten steunend op 'diversiteit, gelijkheid en inclusie'. "We moeten daarbij focussen op meer vrouwelijke leden en leden onder de veertig jaar," aldus Jones. De topvrouw is onder meer oprichtster en voorzitter van 'Media Street Productions Inc.', een bekroond mediabedrijf en lid van de lokale Rotaryclub van Windsor-Roseland, Ontario, Canada. Hoe spreek je zo iemand aan? Mij leek 'Madam President' het meest passend.

MARCHE DES ROTARIENS OSTENDAIS
MARCHE
James ENSOR

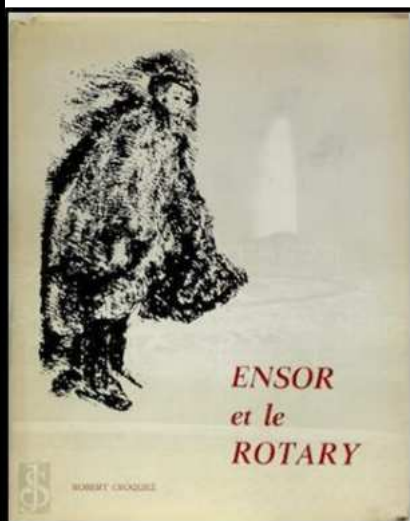
Sonore

PIANO

T^o di Marcia

Wat had James Ensor weer met Rotary? Hij componeerde toch 'Marche des Rotariens Ostendais'. In het partituurboekje uitgave 1969, dat ik uit mijn verzamelkast opdiep, vind ik behalve het notenapparaat weinig info. Ensor draagt zijn 'marche' op "aan zijn vrienden van de bossen, de rivieren en de zee". Op de cover van het boekje tekende hij het Rotary-symbool, het tandwiel, met daarin het wapenschild van Oostende met de markante sleutels. Het tandwiel wordt in beweging gebracht door vingers en voeten van smachtende sirenen (op de illustratie zie je alleen de bovenste helft). Ensor creëerde het muziekstuk toen hij op 28 juni 1927 als lid in de Rotaryclub werd opgenomen. Ha, maar wat verder in de kast vind ik het boekwerk '**Ensor et le Rotary**' (Erel, 1973) van Robert Croquez met een voorwoord van Franz Hellens en 'Klein sprookje' van Lia Timmermans. Een uitgave voor de viering van 'vijftig jaar Rotary Oostende'. Handelaar Robert (1893-1975) is de jongere broer van Albert Croquez (1886-1949), advocaat en historicus, afkomstig uit Rijsel/Lille (Fra). Beide broers waren ook Rotary-lid. Albert was een vriend van James Ensor maar ook verzamelaar-mecenas van zijn werk. In 1935 publiceerde hij een 'catalogue raisonné' van het grafisch werk van de meester.

Het hogervermelde boek opent met grandioze foto's van de Oostendse meester-fotograaf broers Maurice en Robert Antony. Een eerste foto, gedateerd drie juni 1927, brengt een bloemenhulde van de stad Oostende naar aanleiding van de Internationale Rotary-conventie van 1927.

In een voorafspiegeling van het bekende Bloemenuurwerk (vanaf 1933) werd de ruimte voor de fontein op het einde van de Leopoldlaan opgefleurd. Ongeveer waar nu het beeld 'De Zee' aka 'Dikke Mathille' ligt. Vervolgens is een foto opgenomen, de dato zes juni 1927, van de openingsplechtigheid van de Conventie in het Kursaal met als voorzitter koning Albert I. De eretafel van het banket met onder meer de bekende Oostendenaars Henri Baels, toen minister, en Albert Bouchery, toenmalig Rotary-voorzitter en naamgever van het ondertussen bekende maar afgebroken gebouw aan het Marie-Joséplein, staat wat verder in het boek. Het werk bevat verder heel wat foto's, documenten en kunstreproducties inzake Oostende, Ensor, Croquez en de Rotary.

Ah, daar is het gezelschap dat ik zal gidsen. “Welcome in the James Ensorhouse, Mad...”, “I’m Jennifer, hello, nice to meet you.” De joviale presidente van Rotary International maakt me onmiddellijk duidelijk dat plichtplegingen en plechtstatige woorden niet nodig zijn. In mijn intro vraag ik in welke mate ze “familial” is “with the life and work of Ensor”. Dat valt mee, maar ze wil er gretig meer over weten.

“My name is Dirk and I will show you around; the City of Ostend succeeded in buying this part of a former hotel and expanding it to the James Ensorhouse, to honour and constantly illuminate her greatest and world-renowned artist, James Sidney Ensor, born in 1860. He continued to live and work in the city all his life and was almost 90 years old when he died in 1949.”

2024 wordt HET Ensorjaar, we herdenken dan het feit dat hij 75 jaar geleden overleed. Allerlei tentoonstellingen, projecten en manifestaties zullen het Ensorjaar kruiden.

In de ontvangstruimte verwijs ik naar de drie smaakmakers: het werk 'De Baden van Oostende' (de ingekleurde ets van 1999), de reeks geprojecteerde zelfportretten en de maquette van het Ensorhuis met gelijkvloers de souvenirwinkel, op de tussenverdieping zijn bureau en keuken en op de eerste verdieping het blauwe salon met daarachter de eetkamer. Jennifer is onder de indruk van de tientallen flitsende zelfportretten van de zelfbewuste schilder: “Je crois être un peintre d’exception’ – ik geloof dat ik een uitzonderlijk schilder ben,” schreef Ensor in 1899.

Verder doe ik de structuur van het Ensor-belevingscentrum uit de doeken: behalve de ontvangstruimte beneden, vinden we op de eerste verdieping de trappenhall met info over het gebouw en de vijf interactieve salons. Het buurgebouw is het Ensorhuis uit het laatste kwart van de 19de eeuw dat Ensor erfde van een oom. Hij verhuisde ernaar met zijn 'huishouder' Gust in de periode 1916-'17. Ten slotte bevindt zich beneden achteraan de museumruimte voor tijdelijke tentoonstellingen

Met Ensor even terug in de tijd: “Ik ben geboren op vrijdag 13 april 1860. Ik zag Venus' haar blauwgroene ogen en lange haren van zand, we keken mekaar in de ogen, ze rook zo lekker naar de zilte zee. Oma maakte me geregeld aan het schrikken toen ze zich gemaskerd over mijn bed boog. De aap en de papegaai maakten er een beestenboel van. Een dwerg met lange, kromme nagels kriebelde in mijn handpalm. Een donkere zeevogel kwam door het open raam binnenvliegen, het was angstwekkend, ... En toch werd ik bijna 90. Ik ben opgegroeid in een souvenirwinkel. Met schelpen, chinoiserieën, glazen kralen, sieraden, fake zeemeerminnen, poppetjes en opgezette dieren. Driemasters in flessen, badkarren in miniatuur en met Oostende bedrukte sierschotels en een hele resem maskers”

Bij een Ensorwandeling of Ensorhuisbezoek geef ik de deelnemers graag de volgende vier sets sleutelwoorden mee: 1 Licht, kleur, zee, Oostende & Brussel 2 Christus, maskers, skeletten en figuren van de Commedia del Arte 3 Grotteske, satire, bijtende teksten en de tegenstelling individu-groep/massa 4 Tekeningen, etsen, schilderijen & muziek. In de loop van de gidsbeurt komen ze allemaal aan bod met concrete toepassingen of voorbeelden.

Mevrouw Jones, haar man, meegereisde vrienden en de vertegenwoordigers van (de eerste) Rotary Oostende onder leiding van voorzitter Jean-Pierre Samyn nemen vervolgens de trap naar de eerste verdieping. In het kleine salon 1 is het warm. In ijltempo overloop ik de gepresenteerde levenslijn van Ensor met belangrijke werken in Belgische en buitenlandse musea. Via een drukknop bij een werk kom je te weten waar het zich bevindt. Ik heb geluk ... ook Canada heeft naast etsen ook een schilderij van Ensor in de collectie van de **'National Gallery of Canada' in Ottawa**. Ensor schilderde in 1900 **'Skeletten in het atelier' ofte 'Skeletons in the studio'** (zie illustratie). Jennifer drukte met graagte en een zekere fierheid op de Canadian push button.

Met dezelfde intense belangstelling volgt het gezelschap me door de andere salons. Even is er hilariteit als ik het bij een bewegende afbeelding van het schilderij '(vrouwelijke) Geraamten vechten om een (mannelijke) gehangene' (1891- KMSK Antwerpen) heb over de dubbelzinnige houding van Ensor tegenover vrouwen: "Het

zijn allemaal zottinnen en ze kosten veel geld." Verwijst dit naar de vrouwelijke familiekring of naar vrouwen in het algemeen? Het zijn nochtans vrouwen die hem in moeilijke tijden gesteund hebben: Emma Lambotte, Augusta Bogaerts, Mariette Rousseau. Hen prijst Ensor liefdevol de hemel in.

Daarna bezoeken we nog het 19de-eeuwse Ensorhuis en in het blauwe salon vereeuwigd de meegekomen fotograaf ons in de vertinde bol boven de salontafel. Begripvol luisteren Jennifer en haar aanhang naar mijn

duiding van het meesterwerk **'De intrede van Christus in Brussel'** (1888-'89, Getty Museum, LA, Verenigde Staten). Je kunt het meesterwerk gratis en in hoge resolutie downloaden via <https://www.getty.edu/art/collection/object/103QSA>.

Jennifer Jones, present leading lady of Rotary International, verast me op het einde met een spontane omhelzing. Ik maak van de gelegenheid gebruik en vraag haar om mijn exemplaar van 'Ensor en de Rotary' te signeren. Het wordt meer: "Dear Dirk, many thanks for sharing the life of Ensor with us. As a Rotarian of note, it was an honour to learn of his inspiration and dedication to his craft. You truly brought him to life."

Met opgeheven hoofd en rode kaken verlaat ik Jennifer en het Ensorhuis.

(drie foto's in Ensorhuis zijn van Nand Fiems, waarvoor dank)

STAPELHUIS ENTREPOT OFFICIEEL INGEHULDIGD IN OOSTENDSE HAVEN

MARC LOY

Na twee jaar renoveren en restaureren zijn in Oostende de werken aan Stapelhuis Entrepot aan de Oostkaai van het Vlotdok afgerond. Binnenin werd alles gesloopt en de gevels volledig gerestoureerd.

Stapelhuis Entrepot, ontworpen door LMS Architecten en gerenoveerd door de Artes Group biedt een waaier aan mogelijkheden en wordt de thuisbasis voor innovatieve bedrijven die actief zijn in Haven Oostende. Zo krijgt het gebouw een economische bestemming en blijft de link met de maritieme bedrijvigheid. Het neoclassicistisch gebouw uit 1908 groeide van drie naar vijf verdiepingen met een bruto-oppervlakte van 3417m². De ruimtes worden casco afgewerkt, zodat de bedrijven die er zich vestigen, hun eigen indeling kunnen bepalen.

Eigen patrimonium

“Met die renovatie houden wij als haven het patrimonium in eigen portefeuille. Ook met het oog op maritieme tewerkstelling. De opvallende bovenbouw zet dat nog eens extra in de verf. Met dank aan het Agentschap Onroerend Erfgoed voor het vertrouwen. De oppervlakte van het gebouw werd verdubbeld met de bouw van een volwaardige benedenverdieping en een bovenbouw met twee bouwlagen”, zegt Charlotte Verkeyn, voorzitter Haven Oostende.

Vanaf begin november e.k. zal TM Edison als eerste haar intrek nemen in Stapelhuis Entrepot. TM Edison is de tijdelijke maatschappij tussen partners Jan De Nul en DEME. Zij kiezen Haven Oostende als thuisbasis voor de bouw van het toekomstige Prinses Elisabeth Eiland in de nieuwe offshore zone voor windmolens.

Minister-president Jan Jambon was tijdens de officiële inhuldiging virtueel aanwezig via een hologram: zo illustreerde hij meteen het innovatieve karakter van het vroegere Stapelhuis. Dirk Declerck, CEO en Gedelegeerd Bestuurder Haven Oostende: “Haven Oostende investeert zwaar in haar patrimonium. Dat dit tot successen leidt zowel architecturaal, financieel en qua tewerkstelling wordt met dit project bewezen.” De bovenste etage met prachtig uitzicht over de haven wordt o.a. een seminarieruimte.

KONING BOUDEWIJN & MOTRIL (SP)

JAN SEYS

n.v.d.r. Begin jaren 1970 besluit het koningspaar Boudewijn en Fabiola om niet langer gebruik te maken van de Koninklijke Villa in Oostende; ze kopen een villadomein in het Spaanse Motril. Eén van de redenen is dat hun privacy niet meer gewaarborgd is door de altijd maar hogere appartementsgebouwen in de buurt die 'inkijk' toelaten. (schoon)Broer Albert en familie kiezen voor Italië om hun vakanties door te brengen. De Oostendse villa wordt in concessie gegeven en wordt het hotel 'Oostendse Compagnie' met wat later het restaurant 'Au Vigneron'.

Bezoekverslag door Jan

Op 31 augustus 1993 stierf koning Boudewijn in Motril aan de Costa del Sol in Andalusië, de braadpan van Europa.

“We gaan toch geen uur rijden om naar een villa te gaan kijken”, sakkert mijn vrouw Isabelle nog. “Je weet maar nooit!”, volhard ik. Mijn gedachten verwijlen naar die bewuste sterfdag van de koning. De beelden op het journaal destijds en recentelijk in het programma van Arnout Hau-ben het 'Interview met de Geschiedenis: het Belgische Koningshuis' flitsen door mijn hoofd.

Villa Astrida ligt er verlaten bij. De naam verwijst naar de naam van de geliefde moeder van Boudewijn: koningin Astrid. Alleen een zwerfkat kijkt verschrikt op als we aanbellen aan de villa. Geen leven.

Ik waag het opnieuw en na een derde keer gaat de deur van de villa open. Met enige overdrijving en in mijn beste Engels overtuig ik een oudere dame dat ik een 'qualified guide' ben die speciaal vanuit het verre België komt om een bezoekje te brengen. Ik werk immers mee aan een gidsenproject 'Koloniale sporen'. Ze knikt en we glippen binnen.

Geloof het niet of wel, we kregen een privé-rondleiding in de villa waar koning Boudewijn en Fabiola elk jaar na het nationaal defilé een maand gingen rusten. De tuin ligt er nog piekfijn bij, het tennisplein is overgroeid, het

zwembad is aan renovatie toe... dienstpersoneel poetst. Men wil na de winter de villa als een memoriaal openen. Op de binnenkoer staat een eenvoudig realistisch beeld van de vorst met zijn teenstekers aan. Boudewijn was gekend als een minzame vorst die altijd geïnformeerd wilde zijn, bemoeigend maar ook waarschuwend.

Binnenin ademt rust, onaangeroerd en toch bewoond.

Het is het beeld van de vorst die ik als kind en jongeling altijd heb gekend. Hij regeerde 42 jaar en was de laatste vorst die Belgisch - Congo heeft meegemaakt. Als piepjonge koning kregen hij en zijn regering het van meet af aan aan de stok met Patrice Lumumba. De kei in zijn schoen. Eerste minister Lumumba werd in koelen bloede vermoord. Aantijgingen van medeweten en opdrachtgever zijn echter nooit bewezen en wegens gebrek aan vermoeden nooit onderzocht. We huiveren bij de gedachte.

Boudewijn maakte de gehele omvorming van België mee: van een unitair land naar gemeenschappen en gewesten. José Happart was zijn kwelduivel. Mobutu werd persona non grata!

Op zijn bureau ligt een ingekaderde brief van 30 maart 1990 aan eerste minister Wilfried Martens. Daarin vraagt hij een oplossing aan de eerste minister over het wetsontwerp inzake zwangerschapsonderbreking. Het stelde hem voor een ernstig gewetensprobleem. Hij vraagt het recht van de koning om niet verplicht te zijn tegen zijn geweten te handelen. We worden er stil van ...De brief eindigt met : "Uw toegenegen Boudewijn".

We raken de eenvoudige plastic stoel aan waarin hij is gestorven. Een hartfalen werd hem fataal. Hij was amper 62 jaar. In de kraag van de stoel schreef Fabiola: "In deze stoel zat hij nog "2 horas y media". Velen kunnen zich nog perfect herinneren waar ze waren op het moment van het nieuws uit Motril.

"Waarde landgenoten... leef samen in eenheid en verscheidenheid!" Ik hoor het Boudewijn nog zeggen in zijn toespraken aan het land alsof het gisteren was. Het is ondertussen al 30 jaar geleden. Een brandend actuele quote voor nu en straks! Jan, 4 november 2023. (foto's Jan Seys)

Licht & Verf bvba

Kardinaal Cardijnlaan 104

8800 Roeselare

Tel. 051 24 68 47 - GSM 0497 39 26 65

Algemene Schilder- en Decoratiewerken

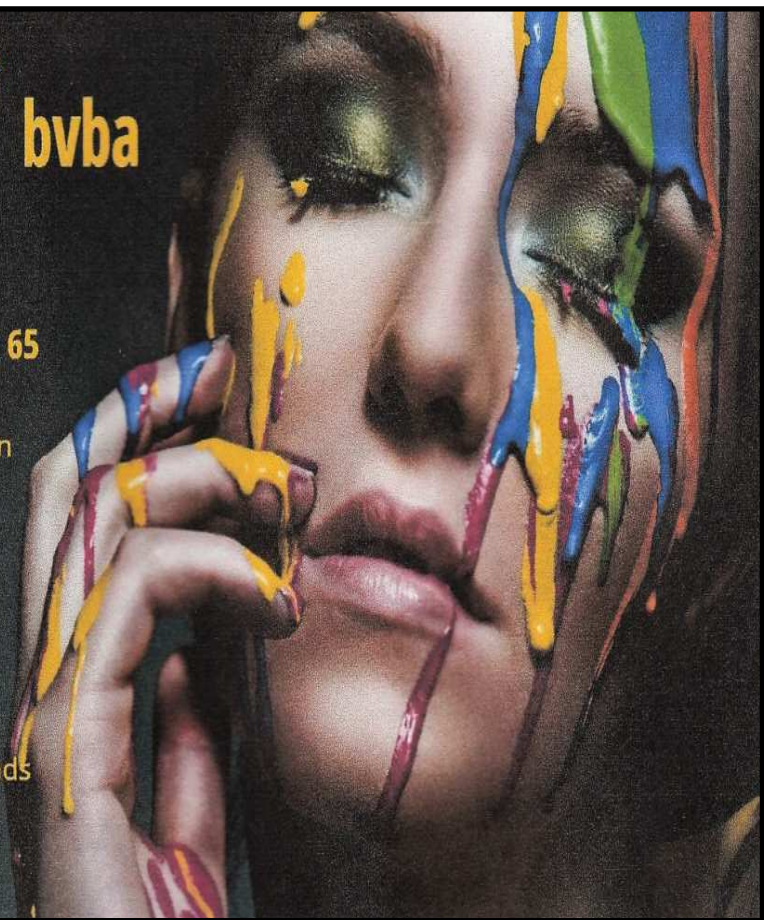
Gordijnen en Overgordijnen

Airless Spuitwerken - Spuitplamuur

Wand- en Vloerbekleding - Laminaat

Plaatsen van Gyproc wanden en plafonds

www.rooryck.be

OOSTENDE IS EINDELIJK WEER TWEE NIET-COMMERCIEËLE SCHELLENWINKELS RIJK.

MARC LOY

De etalage van Ensors schelpenwinkel in de Vlaanderenstraat blijft ook 75 jaar na zijn dood een fotogeniek decor voor menig selfie. De reconstructie van een tweede schelpenvitrine in de Dwarsstraat 6 is nu al een ommetje waard.

Na bijna twee decennia van afwezigheid keert de meest iconische schelpenwinkel van Oostende terug in het straatbeeld. In een pand in de Dwarsstraat wordt de etalage van de schelpenwinkel zo waarheidsgetrouw mogelijk gerecreëerd. Vergaap je er opnieuw aan dit onvervalst stukje Oostendse nostalgie.

Inboedel gered

Ooit telde Oostende een zevental schelpenwinkels, zeg maar souvenirwinkels waar vooral de beau monde die kwam kuren in de Koningin der Badsteden een tastbare herinnering aan zijn verblijf kocht: in- en uitheemse schelpen, kunstwerkjes met schelpen, gedroogd zeewier, geassembleerde zeemonstertjes, schildpadschilden en chinoiserieën... Tot vandaag was de etalage van het Ensorhuis de enige overgebleven schelpenwinkel met museumallure. Gelukkig herrijst nu weer het uitstalraam van de authentieke schelpenwinkel van het echtpaar Leopold Vanhoeck en Diana Pierre die hun zaak in 1959 opstartten in de Nieuwstraat, later verhuisden naar de Groentemarkt en hun handel stopzetten in 1995 maar de winkel intact lieten. Nog tot 2015 kon je op die markt genieten van de etalage maar het geheel moest toen wijken voor een immokantoor. De inboedel verspreidde zich maar vier collectioneers wisten toch een groot deel van de verzameling te conserveren. Toen vishandel Antoine zijn deuren sloot en Lorenzo Theuma het pand stijlvol restaureerde, stelde hij de winkelruimte ter beschikking om er de gerecupereerde collectie opnieuw en attractief te tonen aan Oostendenaar en bezoeker.

De Nederlandse schrijfster Charlotte Mutsaers woonde erg lang boven de oorspronkelijke schelpenwinkel die figureerde in een aantal van haar romans. Lees meer over de band tussen de auteur en Diana en Leopold en over de schelpenwinkel op www.oostende.be/schelpenwinkel.

Oostende
DE STAD AAN ZEE

SCHELPELWINKEL GROENTEMARKT
(1978 - 2015)

OOIT TELDE OOSTENDE MAAR LIEFST ZEVEN SCHELPELWINKELS
De schelpwinkels die het langste stand hield, was die van Leopold Vanhoock en Diana Pierre op de Groentemarkt. Sinds 1978 verkochten ze er souvenirs en schelpen allerhande. Het werden uiteindelijk meer dan duizend verschillende soorten uit alle werelddelen.

In 1995 sloot de schelpwinkels de deuren. Twintig jaar lang bleef de onaangetaste etalage op de Groentemarkt kijklustigen lokken, tot het pand in 2015 verkocht werd. Tot grote spijt van veel Oostendenaars is de etalage sindsdien uit het straatbeeld verdwenen.

Vandaag krijgt dit onvervalst stukje Oostendse nostalgie een nieuw hoofdstuk: een deel van de collectie van het echtpaar Vanhoock-Pierre vond een nieuwe thuis in dit uitstalraam in de Dwaerstraat, waarin vroeger de authentieke vishandel Antoine gevestigd was.

ENSOR 2
De eigenaars koesterden een grote voorliefde voor James Ensor. Vaak werd hun winkel aangeduid als Ensor 2. Veel elementen in hun hanteerde etalage verwezen naar de kunstenaar. Ensor 1 was natuurlijk de souvenirwinkel van de familie Ensor, waarvan het interieur en de vitrine in de Vlaanderenstraat (het huidige Ensorhuis) nog altijd te bezoeken zijn.

SCHRIJFSTER ALS BOVENBUUR
Nederlands schrijfster en beeldend kunstenaar Charlotte Mutsaers was hun bovenbuur en meer dan 25 jaar dik bevriend met Leopold 'Pol' en Diana. Ze schreven elkaar eindeloos veel brieven waarin Pol de auteur vertelde over het 'oude Oostende'. De schelpwinkels figureerden in meerdere van haar romans.

Surf naar www.oostende.be/schelpwinkels en lees meer over hun bijzondere ontmoeting. Deze etalage kwam tot stand door een samenwerking tussen de eigenaar van dit pand (depot 16) en verschillende verzamelaars.

ZEE SCHELPEL
en souvenirs allerhande

OOSTENDE.BE
CULTUUR

Foto: Stevan Dierckx. Schelpwinkels van de familie Vanhoock-Pierre op de Groentemarkt Oostende in 2010

Foto's D. Beirens

**BARON JAMES ENSOR, DINNER WILL BE SERVED
HET BANKET VAN ZIJN LEVEN**

DEEL 1 HET VARKEN

ERIC VLOEBERGHES

Dames, juffrouwen, heren en vrienden

Hartelijk dank om zoveel jaren na mijn dood mij nog eens in de kijker te plaatsen. Mijn fysieke conditie blijft zoals 'De kokette dood'¹. De hoed wat bestoft en de bloemen wat verwelkt maar de botten nog krakend intact. De verplaatsingen beperkt, maar voor een banket ben ik nog steeds te vinden. De tafelrede verzorg ik gelijk gewoonlijk.

Van Iseghemlaan 108
Oostende

info@azuriet.be

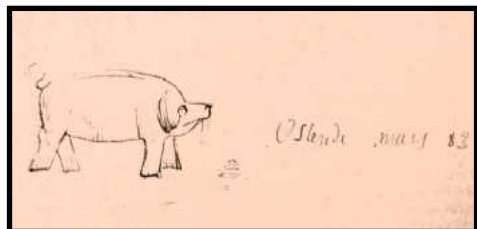
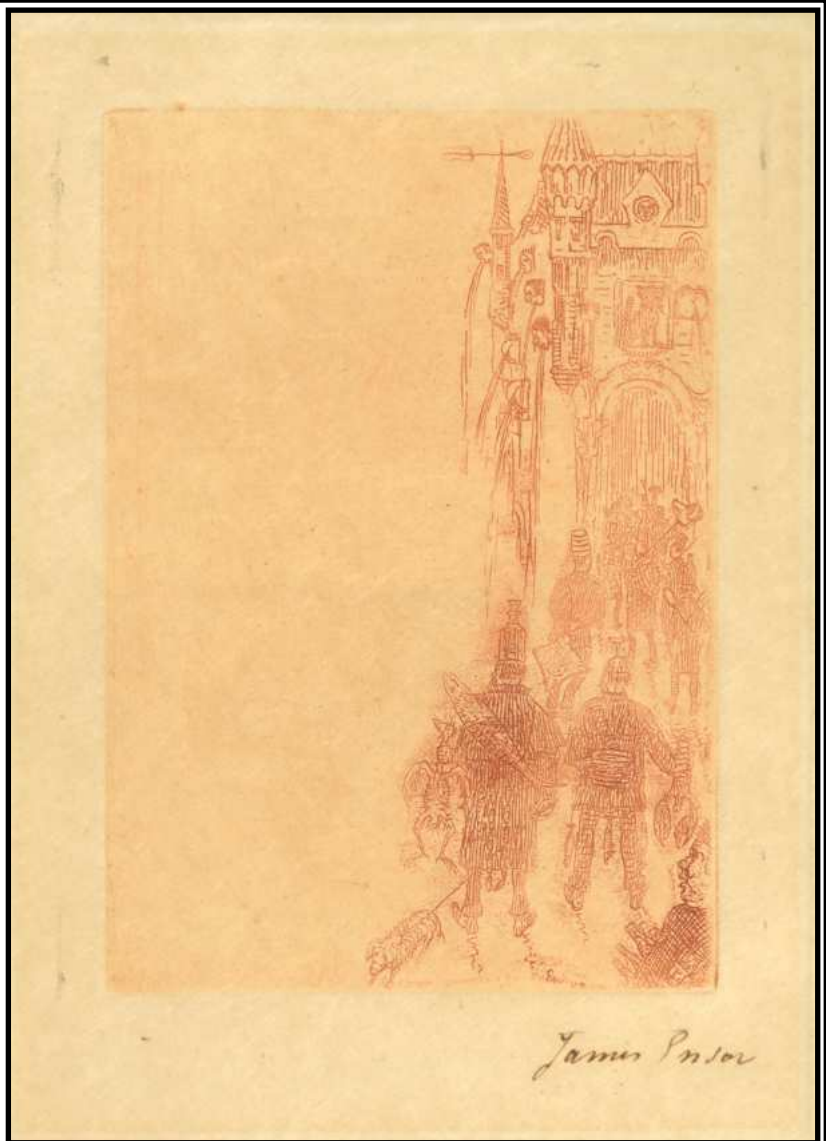
059 51 49 51

www.azuriet.be

Beste Ensorianen, deze rede begin ik met een anekdote over varkens. Inderdaad dit kan in beide richtingen bekeken worden.

Thuis wordt al eens hutsepot² gemaakt met groenten en van snuit tot staart van het varken³. Maar het varken uithangen in Brussel en het nog winnen ook met de tombola, dat belooft. We gaan met het dier aan de leiband op stap door Brussel, daarbij denkend aan die arme slager! Dit verhaal verwerk ik in mijn gravure van het menu⁴ voor de inhuldingslunch “Zaal Vos” van mijn goede vriend Charles Vos, voorstellende de komische wandelende Areopagus naar een middeleeuwse poort. Verschillende figuren met een soldatenuiterlijk waarvan één iets onder zijn arm heeft om de droge keel te smeren, één die een geplukte kip draagt met worstjes en vis op de rug en in de andere hand een varken aan de leiband (Ensor!), nog één met kreeft en kamerpot en een glas als helm, een vierde sleept een dode rog mee en de vijfde een gespietste varkenskop. Hun hoofddeksels bestaan uit flessen en biervaten. Boven de deur de beeltenis van een vos (Charles Vos). Bovenaan steken gasten hun hoofd door het raam om te braken of de billen om te poepen. Deze voorstelling lijkt Ensor zich te hebben laten inspireren door de illustratie van Gustave Doré

in de uitgave uit 1854 van *Het leven van Gargantua en die van Pantagruel* door François Rabelais (1532).⁵ Een geslaagd banket met aangedragen spijzen en drank met het hoogtepunt waar scatologie overneemt. Smakelijk!

Noten

¹ James Ensor, *De kokette dood (maskers)*, 1922, gehoopte lithografie op papier, 43.5 x 54 cm, Mu.ZEE, Oostende, Foto: Cedric Verhelst

² James Ensor, *Stilleven met groenten*, 1892, olieverf op doek, 80 x 100, Musée d'Art Moderne et d'Art Contemporain, Liège, foto fr.artsdot.com

³ James Ensor, *Varkens*, 1875, olieverf op papier, 12 x 15,5 cm, Mu.ZEE, Oostende, Foto: Adri Verburg

⁴ James Ensor, *Spijskaart voor Charles Vos*, 1896, ets op Japans papier, sanguinekleurige druk, 15.7 x 10.9 cm, Mu.ZEE, Oostende, Foto: Cedric Verhelst

⁵ Catalogue Zwanze, *Fantaisie & Brulesque de Louis Ghémar à James Ensor*, Musée Filicien Rops province de Namur 20181020-20190217, vrije vertaling en interpretatie.

⁶ James Ensor, *Cochon tirelire Ostende mars 83*, dessin plume et encre noir sur papier blue 64x103 MRBAB Album Rousseau 10290-20, Peter Lang, Avec le noble crayon, lettres de James Ensor à la famille Rousseau cover

Toope

Toope

Groentenmarkt 11, 8400 Oostende

T 059 40 31 06 · M **0468 48 56 70** · toope1@telenet.be

Di & Woe gesloten · · www.bistro-toope.be

BTW BE0715.482.985

Ontbijt · Lunch · Tea-Room · Feest- en vergaderzaal

ISABELLE VANDEMAELE GEEFT STEM AAN VROUWEN IN ENSORS LEVEN

MARC LOY

In de Oostendse bib stelde actrice, dichter en woordkunstenaar Isabelle Vandemaele (54) in de bib haar eerste boek *De oestereetster vertelt* voor als een gedrukte monoloog met als ondertitel: *Over de vrouwen rond James Ensor*.

“De bedoeling is natuurlijk dat ik die monoloog als actrice zelf op de planken breng en er lezingen over geef”, zegt de auteur en actrice, “maar wat gezondheidsperikelen in de voorbije maanden leiden ertoe dat de tekst, op aanraden en met de steun van Stefaan Pennynck, nu toch eerst een papieren versie krijgt. Maar ik kijk er natuurlijk al naar uit dat ik, als Mitche, de zus van James Ensor, op het podium de tekst zelf leven kan inblazen. Op 5 maart e.k. breng ik mijn monoloog in première voor de Rotary Cllub Oostende. Op 26 maart bij het A. Vermeylenfonds en op 16 april in de bibliotheek.”

Ensor heeft een leven lang zijn eigen mythe geïnspireerd. Ook wat zijn seksuele geaardheid betreft en zijn ambigue relaties tot de vrouwen in zijn directe entourage. “Als Mitche, die model stond voor *De Oestereetster*, probeer ik daarop in een faction story een antwoord te geven”, zegt Isabelle. In de voorbije twee jaar heeft zij heel wat bronnen aangeboord naar de privacy rond de Oostendse meester en kreeg ze ook hulpvaardige raad en beter inzicht in Ensors gevoelige en verlegen natuur dankzij de Ensorkenners Oostendenaar Xavier Tricot en Hedwig Todts van het KMSK in Antwerpen.

En ze passeren allemaal de revue: James' een jaar jongere zus, de inwonende grootmoeder met haar krengeige, afgerichte aapje, zijn tante Mimi, zijn moeder Trinette Haegheman, zijn 10 jaar jongere, vranke en levenslange hartsvriendin Augusta Bogaerts, de vrouw van de rector van de Brussels universiteit waarop hij platonisch verliefd was: Mariette Rousseau. En de ook al veel jongere, artistieke en rijke Antwerpse Emma Lambotte.

Zowel in de geschreven als gesproken monoloog leren we Ensor kennen als pater familias, miskende kunstschilder, geëngageerde wereldverbeteraar, zelfverklaarde pianist en componist, maar vooral toch in zijn relatie met de vele krachtige vrouwen in zijn leven.

De oestereetster vertelt telt 56 blz. kost 15 euro en is te koop in het James Ensorhuis, boekhandel De Witte Zee of via www.woordaccent.be.

Een fragment uit blz. 42: “Een ander geluk is dat Emma in zijn leven is gekomen. Ze was nog heel jong toen ze, nadat ze een artikel over James in ‘La Plume’ had gelezen, naar Oostende kwam. Ik zie haar hier nog op de grond zitten. Ja, op de grond. James zei haar dat het beter was om op de grond te zitten. Zo kon ze zijn collectie etsen beter bekijken. Emma was direct verkocht. Ze zag meteen dat hij anders was dan de anderen. Origineler. Vernieuwend eigenlijk.”

DE VELODROOMS VAN OOSTENDE

GEORGES RUYSS

in samenwerking met redactie

Een velodroom soms als wielersbaan of piste omschreven is een ovale constructie in beton, hout of asfalt, uitsluitend gebouwd voor het baanwielrennen. Banen in open lucht zijn 225 tot 550m lang en overdekte banen moeten minstens 250m lang zijn om als Olympische baan erkend te worden. In de bochten is een zekere steilte (variabel ongeveer 47°) voorzien om te voorkomen dat de renners door hun snelheid uit de bochten zouden vliegen.

In tegenstelling tot een wegfiets heeft een baanfiets geen remmen en ook geen versnellingen en vanwege de veiligheid ook geen vrijloop. Men moet dus altijd blijven trappen.

In het baanwielrennen kent men verschillende disciplines zoals onder meer snelheid, achtervolging, vliegende km, stayeren, punten en ploegkoers. enz.

Uit: 'Geschiedenis van de fiets'

De bezoekers en badgasten der kustgemeenten behoorden voor en rond 1900 uitsluitend tot de hogere klasse, van massatoerisme was toen nog geen sprake. Een bezoek aan het Kursaal, het theater en andere ontspanningsmogelijkheden zoals de pas gebouwde wielersbaan waren plaatsen waar alleen de elite zich kon ophouden. De prijs van de gewone wegfiets van het merk 'Quadrant' bedroeg toen 500 Bfr. Een respectabel bedrag, onbetaalbaar voor de gewone man. Ter vergelijking een jaarabonnement op het weekblad De Duinengalm kostte in 1895 3,50 Bfr. en een kilo boter 2,30 Bfr. De gebruikers van de piste, heren en dames, allemaal rijkelui, op zijn minst begoede burgers, organiseerden onderling wedstrijden. De disciplines waren zoals nu nog het geval is, in verschillende categorieën onderverdeeld. Ze kwamen zich goed amuseren met deze nieuwe rage.

De eerste Oostendse velodroom was gelegen nabij de Wellingtonrenbaan, aan de Nieuwpoortsteenweg en de huidige Sportstraat. Later werd de aanloopstraat 'Rue de Velodrome', tot in 1914

de Wielrijdersstraat genoemd, nadien de Velodroomstraat.

De piste was gebouwd in beton en was 333,3m lang en 5m breed, in de bochten bedroeg de hoogte 2,80m. Rondom de piste waren luxueuze tribunes gebouwd en loges waar men kon genieten van een uitgebreid buffet. Tevens was een koninklijke loge voorzien. **Ze werd ingehuldigd op 14 juli 1895.**

VÉLODROME
La place de Conclerge est vacante au vélodrome.
La Société Anonyme du vélodrome d'Ostende demande des offres pour la location de deux cents chaises.
Elles ne seront mises en location que les jours de Courses. Le prix ne pourra excéder 25 centimes par chaise.
Prière d'adresser les offres à M. Thoné, administrateur-délégué, rue Royale, 4, Ostende. 302

Uit l'Echo d'Ostende van 7 juli 1895

Les travaux du nouveau Vélodrome d'Ostende sont poussés avec une activité fiévreuse, aussi tout sera-t-il prêt pour le 14 juillet, jour de l'inauguration.

Les virages sont relevés à 2 mètres 80 centimètres ; les tribunes, construites sur un plan entièrement nouveau, pourront contenir 500 personnes.

Le *Zoeten Inval*, ce coquet pavillon style flamand qui a obtenu tant de succès à l'exposition d'Anvers, servira de buvette.

Deux entrées, l'une donnant vers la rue Royale, à côté de l'hippodrome Wellington, l'autre sur la chaussée de Nieupoort, permettront des accès faciles de tous côtés. Le succès de ce beau Vélodrome est assuré.

Vélodrome d'Ostende.

Voici le programme de la journée d'inauguration — dimanche 14 juillet — du Vélodrome d'Ostende:

Première Course.

Pour tous coureurs libres de la West-Flandre
3000 mètres scratch. — 3 prix.

Deuxième Course.

(Pour coureurs libres)
2000 mètres scratch. En deux séries et une Finale
Pour chaque série: 2 prix.

FINALE. — 3 prix.

Troisième Course.

(Pour coureurs libres)
1000 m^m handicap. En deux séries et une Finale.
Pour chaque série: 2 prix.

FINALE. — 3 prix.

Quatrième Course.

Course de Tandems pour coureurs libres.
5000 mètres scratch. — 3 prix.

Cinquième Course.

Amateurs.
1609 mètres scratch. — 3 prix.

Sixième Course.

Record du tour de piste, pour coureurs libres.
1 prix spécial.

Comme nous l'avons dit déjà, il est certain que
plusieurs cyclistes belges et français connus prendront part à ces courses.

Ce sera une journée intéressante.

De eerste wielervedstrijden vonden plaats op 14 juli 1895 midden het zomerseizoen. In de zomer werden er om de 14 dagen wedstrijden voorzien.

Naast wielervedstrijden werden op de Velodroom tal van andere evenementen georganiseerd, zoals o.a. loopwedstrijden, hondenraces, tennis, turnen, duivenschieting, enz. In 1896 was er de aankomst van de wegwedstrijd Roubaix-Oostende gewonnen door de Bruggeling Moreau voor de Fransman Maurice Garin die de eerste Tour de France-winnaar werd in 1903.

Op 18 augustus 1898 werden wielervedstrijden voor vrouwen ingericht met groot succes.

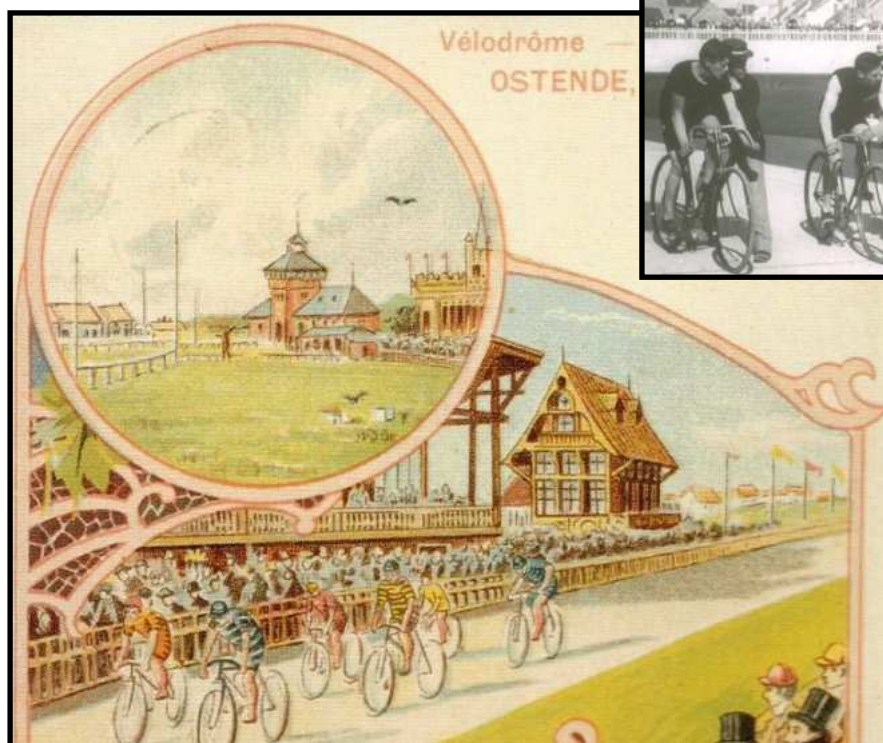
Dat jaar werd te Oostende op de piste het wereldkampioenschap snelheid voor dames gehouden en de Belgische Hélène Dutrieux (°Doornik 1877) werd toen wereldkampioen. In Gent is een straat naar haar vernoemd.

De algemene leiding van de wielerveen was in handen van ene Charles Craeninckx, tevens voorzitter van de Société Anonyme du Vélodrome d'Ostende.

Kort na 1900 keerde de elite de rug toe aan het wielrennen.

Oorzaak was de opkomst van een ander gadget 'de automobiel' en de wielrennerij takelde zienderogen af. Het was geen elitesport meer en het aanschaffen van een fiets werd betaalbaar voor Jan met de pet die nu de wielersport ontdekte. Na een brand die de tribune vernielde (1905 ?) en de tanende bezoekersaantallen werd de piste afgebroken.

n.v.d.r. Zie ook de bijdrage 'De eerste Oostendse wielerveen in beeld gebracht' door Yvan Van Hyfte in het tijdschrift van De Plate (Kon. Oost. Heem- en Geschiedkundige Kring) 2023-1 pp15-18.

De piste in de Velodroomstraat, links uit thesis Bert Moeyaert; rechts uit stadsarchief

Enige jaren later in 1908 werd de **(tweede) Velodroom** gebouwd in het Bosje. Als bureel-adres werd 'Van der Sweepplaats 9' vermeld.

De baan was 200m lang en in beton uitgevoerd. De algemene leiding was in handen van Remi Van Bellegem & zusters die eigenaar en concessiehouder waren van de velodroom op de gronden van de stad Oostende.

Met wisselend succes volgden de wedstrijden op die piste, met de verschillende wielersportdisciplines en andere ludieke vermakelijkheden zoals de "pijpenkoers" waarbij men een aantal ronden moest fietsen met een brandende pijp in de mond. De winnaar was de eerste die over de finish kwam met een nog brandende pijp. Zo ging het met vallen en opstaan verder tot 1913.

Tijdens WOI werd de piste zwaar beschadigd.

Na de oorlog werd de (derde) piste heropgebouwd door de velodroombouwers Apostel-Mampaye. en op **16 juni 1921 feestelijk heropend**. Wedstrijden en evenementen werden ingericht tot 1939. Maar in de jaren dertig geraakte het baanwielrennen overal volledig in het slop. Zo erg zelfs dat één derde van de wielersportbanen zijn deuren moest sluiten.

De zesdaagse van Brussel werd in 1938 stilgelegd bij gebrek aan publiek dat de vele combines beu was. Daarenboven werd in 1939 de internationale toestand zodanig penibel dat men geen drang meer naar sportevenementen voelde.

Na de oorlog was de schade aan de baan in het bosje erg groot en de oorlogsschadevergoeding was onvoldoende voor de heropbouw. De familie Van Belleghem haakte af en de piste werd afgebroken.

1937-Velodroompiste - Bert Moeyaert (Lic. Geschiedenis)

LES SPORTS

AU VELODROME D'OSTENDE

Lundi 10 juin, à 15 h. grande course cycliste au vélodrome Parc Marie-Henriette.

Voici le programme :

1. Match poursuite limité à 20 tours (4 km.) entre Gaston Rebray-Romain Maes et Bonduel-Huys.

2. Brassard amateurs limité à 20 tours (4 km.) entre C. Vermeersch, champion de West-Flandre de vitesse, et Théo Hoste, leader du critérium de West-Flandre des épreuves routières.

3. Course par éliminatoire sur 10 tours avec Mortier, Jules Van Hevel, Van Slembrouck, Piano, Muller, Jef Depauw, Seynaeve, Van Iseghem, Dyzers, Desmedt.

4. Américaine de 80 km. avec 4 classements et les équipes suivantes :

Gaston Rebray-Romain Maes; Piano (it.) Muller (All.); J. Van Hevel- Van Slembrouck; Seynaeve-Van Iseghem; Bonduel-Mortier; Jef Depauw-Huys; Dyzers-Desmedt.

L'Echo d'Ostende 08.06.1935

Vanaf 16 juni 1921 komt de Belgische landenploeg jaarlijks, daags na de slotrit van de Ronde van Frankrijk, een exhibitie geven in deze openluchtvelodroom. Met Tourwinnaars uit eigen streek, zoals de Westkerkse Romain Maes (in 1935) en zijn Gistelse naamgenoot Sylveer Maes (in 1936 en 1939) beleeft deze Oostendse velodroom onvergetelijke hoogdagen. (W.Rabau in De Plate 1997-blz.193)

Vóór Wereldoorlog II kende Oostende slechts één wielersportclub, namelijk Velo Club De Zeemeeuw. Wegens het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog werd De Zeemeeuw tot inactiviteit gedwongen. Alle werkzaamheden werden door de bezetter verboden. De aangesloten renners, die wensten verder de wielersport te beoefenen, waren genoodzaakt aan te sluiten bij een wielersportclub uit het binnenland.

(M. Capon in De Plate 2001-blz. 34)

In 1946 wordt de (vierde) velodroom heropgebouwd op dezelfde plaats als de vorige, maar ditmaal om zijn lengteas gewenteld. Er kwam ook een nieuwe tribune.

Eind 1945 nam ex-reder Oscar Eyland het initiatief en begon met persoonlijk kapitaal de heropbouw op quasi dezelfde plaats. Ze wordt vermeld als 'Ostend Stadion' of de Piste van het Maria-Hendrikapark, niet ver van de officiersmess van de Kazerne en 'De Smet de Naeyerlaan'.

De bouw werd door de Oostendse aannemer Boudolf in versneld tempo uitgevoerd, zodat de eerste meeting kon doorgaan op maandag 22 april 1946. De piste was 225m lang, 8m breed en in beton opgetrokken. De helling in de bochten was 47° en rondom de piste kon men 10.000 toeschouwers plaatsen. (Foto onder archief De Plate)

Het bestuur van de baan bestond uit Octaaf Tanghe en Roger Van Parijs. In 1955 nam Oscar Damers de leiding over.

Er gingen baanwedstrijden door van 1945 tot 1952 met tussenin andere evenementen o.a. een corrida met stieren in 1948. Dan volgde een opsmukperiode van de piste en zien we weer wielervedstrijden van 1955 tot 1957 en van 1964 af en toe aankomsten van wegkoersen tot 1971. Vanaf 1970 ging er enkele jaren een groots Kick-festival, een rockconcert door.

Dan volgde weer een opknapperperiode van 1974 tot 1976; de piste werd toen ook gebruikt voor speedwayrennen met lichte motoren, rolschaatsraces en openluchtfesten.

Daar men weersafhankelijk was, het publiek te verwend werd en daarbij de uitgaven steeds meer de inkomsten overtroffen, begon alles te slabakken.

Het waren nu de niet wielergebonden evenementen die overheersten maar wel de openluchtfesten van het stedelijk onderwijs, het Sinterklaas motortreffen, muzikale optredens zoals dat van Arno in 1990 e.a., soms werd nog wel een criterium gereden. Zo hobbelde de baan maar verder tot ca. 2010, waarna de piste een stille dood stierf, de tribune werd afgebroken, de piste verloederde en op het binnenplein heeft men nu een Skate- en BMX-park gemaakt.

2023 oude wielervebaan Oostende

G.R.

33^e internationaal
SINTERKLAASTREFFEN
 29 - 30 november & 1 december

VRJ VAN ZEGEL ART.198.1

Motor & Toer
MTVO
 vrienden Oostende

VELODROOM OOSTENDE
 inkom 13 euro
 Friday & Saturday live bands
NO CARS

Free Camping

VELODROOM - OOSTENDE
 U.C.I. - B.W.S.
DONDERDAG 7 AUGUSTUS 1975
 OM 20 UUR
EDDY MERCKX en alle vedetten in
CRITERIUM
TOUR DE FRANCE
 Eigen kracht, puntenveers en ofvaling.
TROFEE: JEAN VAN BUGGENHOUT
 TROFEE: **SIGMA PAINTS**
 VANAF 18 UUR
FINALE VAN ONZE MIDWEEKS
 Organize: S.C.G.S.

SIGMA
 VERVEN - VERNISSEN

Drie affiches uit de uitgebreide collectie van De Plate

skate
bowi
 velodroom
 oostende

skate demo's
 freestyle & graffiti
 opening

TOEGANG GRATIS

26 juni

Garage - Car
DE BO
 950 / 70

AUTOMECAHO
 auto onderhoud & garage reparaties

DEBEIR
 NALUWIGHEIDEN TEBER

CARROSSERIE VERMEIRE

SCREEN VOORIS
 Houten installaties & houtwerken

SYSTEMATIC

Houttelier-Moreau
 Houtwerken en onderhoud

OST

IRON GYM

SERVICE & TUNING
 MOTORSPORT

FOOD ALARM

THE BAND

De huidige (vijfde) velodroom kreeg de naam Schorredroom: deze wielersbaan werd aangelegd in de Sportparklaan (Stene)

De piste werd op 16 oktober 2005 officieel geopend door Eddy Merckx.

Het is een geasfalteerde piste van 333,3m gelegen midden een landelijk gebied.

De Schorredroom is een van de huidige drie West-Vlaamse open

wielersbanen, men kan er oefenen en rondjesdraaien. Er is geen tribune noch enige accommodatie voorhanden.

Renners sterven niet,

ze verdwijnen alleen maar uit het zicht
eens zij de laatste finish hebben overschreden
en de snelheid van het leven
hen met stijve spieren achterlaat.
Want koersen blijven ze,
ook al vallen hart en wielen stil,
zij gaan in duizend hoofden door
met duwen en nooit doodgaan,
hun zweet geeft blijvend glans
aan het asfalt.

Weet dat

wanneer de aarde hen dan toch
met tegenzin bedekt,
hun naam voor altijd
als een echo tussen bergen
zal weerklinken.

Wielerspiste Schorredroom Stene

WILLIE VERHEGGHE

GR

Het gedicht van Willie Verhegghe werd aangebracht op de binnenkant van de omheining.

Bronnen

Van wielersbaan tot Velodroom 1890-2003 – Thesis Bert Moeyaert (Lic. Ges.)

Cycling Vlaanderen

Wielersarchieven.be

https://nl.wikipedia.org/wiki/Geschiedenis_van_de_fiets

Straatnamen - Deschacht

Biografie Dutrieux

Sprokkels lokale kranten

Ontstaan van een Oostende wielervereniging - Michel Capon in De Plate feb 2001

De Oostendse Velodroom - Werner Rabau in De Plate okt 1997

